

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VII. 162.

SINSSYKEASYLENE'S VIRKSOMHET

1923.

(Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1923.)

Efter de fra asylene innkomne årsberetninger

utarbeidet av

OVERLÆGEN FOR SINSSYKEVESENET.

OSLO.

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1925.

Pris: Kr. 1.00.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VII. (Statistique Officielle de la Norvège, série VII.)

Trykt 1924:

- Nr. 110. Fengselsstyrelsens årbok 1920. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1920.*)
- 111. Folketellingen i Norge 1 desember 1920. X. Folkemengden fordelt etter livsstilling, alder og ekteskapelig stilling. (*Recensement du 1er décembre 1920. X. Population répartie par profession, par âge et par état civil.*)
- 112. Norges Brandkasse 1918—1922. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie pour les années 1918 à 1922.*)
- 113. Beretninger om amtenes økonomiske tilstand 1911—1915. I. og II. (*Rapports des préfets sur l'état économique et social des préfectures.*)
- 114. Norges fiskerier 1920. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 115. Sjømannsforsikringen 1921. Fiskeriforsikringen 1921 ($\frac{1}{4}$ — $\frac{31}{12}$). (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 116. Skolevesenets tilstand 1919. (*Instruction publique.*)
- 117. Representativ landbrukstelling 1923. (*Recensement agricole représentatif de l'année 1923.*)
- 118. Arbeids- og lønningsforhold i trikotasjeindustrien. (*Conditions du travail et salaires dans l'industrie du tricotage.*)
- 119. Lønninger 1923. (*Gages et salaires.*)
- 120. Forsømt barn 1921 og 1922. (*Traitements des enfants moralement abandonnés.*)
- 121. Folkemengdens bevegelse 1921. (*Mouvement de la population.*)
- 122. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1923—24. (*Salaires des ouvriers agricoles en 1923—1924.*)
- 123. Skiftevesenet samt Overformynderiene 1921 og 1922. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 124. Civil rettspleie 1921 og 1922. (*Justice civile.*)
- 125. Norges jernbaner 1922/23. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 126. Norges postvesen 1923. (*Statistique postale.*)
- 127. Industristatistikk 1922. (*Statistique industrielle.*)
- 128. Forsikringselskaper 1922. (*Sociétés d'assurances.*)
- 129. Alkoholstatistikk 1922—1923. (*Statistique de l'alcool.*)
- 130. Norges telegrafvesen 1922/23. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 131. Folketellingen i Norge 1 desember 1920. XI. Folkemengden fordelt etter livsstilling. Fylker. Byer og herreder. Procenttall. (*Recensement du 1er décembre 1920. XI. Population répartie par profession. Préfectures. Villes et communes rurales. Chiffres relatifs.*)
- 132. Fengselsstyrelsens årbok 1921. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1921.*)
- 133. Fagskolestatistikk 1920/21—1922/23. (*Écoles professionnelles.*)
- 134. Norges fiskerier 1921. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 135. Fengselsstyrelsens årbok 1922. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1922.*)
- 136. Skolevesenets tilstand 1920. (*Instruction publique.*)
- 137. Norges kommunale finanser 1921/22. (*Finances des communes.*)
- 138. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1920. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 139. Norges skibsfart 1923. (*Navigation.*)
- 140. Sykeforsikringen 1923. (*Assurance-maladie.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VII. 162

SINSSYKEASYLENE'S VIRKSOMHET

1923.

(Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1923.)

Efter de fra asylene innkomne årsberetninger

utarbeidet av

OVERLÆGEN FOR SINSSYKEVESENET.

OSLO.

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1925.

For årene 1899—1903 se Norges Offisielle Statistikk, rekke IV, senest nr. 105.

For årene 1904—1922 se Norges Offisielle Statistikk, senest rekke VII, nr. 156.

Innholdsfortegnelse.

	Side
Innledning, oversikt over sykeplassene m. v. på de norske sinnssykeasylers	1
Oversikt over antallet av de på sinnssykeasylene behandlede, middelbelegg og antall forpleiningsdager (tab. 1)	6-7
I alt behandlet (tab. 2)	8-9
Innkomet (tab. 3)	10-11
Utskrevne (tab. 4)	12-15
Sygdomsform og behandlingens utfall for alle asyls (tab. 5)	16-17
Procentforholdet mellem tilbakeliggende, innkomne, utgåtte, døde og de på hvert asyl tilsammen behandlede (tab. 6)	16-17
Hjemstavn for de innkomne (tab. 7) ..	18-20
Alder ved innleggelsen hos de for første gang i et norsk asyl innkomne (tab. 8)	21
Alder, i hvilken de første symptomer ytret sig hos de for første gang i et norsk asyl innkomne (tab. 9) ..	22
Sygdommens varighet hos de for første gang i et norsk asyl innlagte (tab. 10)	23
Hjemstavn for de for første gang i et norsk asyl innkomne (tab. 11)	24
Oversikt over ekteskapsforholdene hos de for første gang i et norsk asyl innkomne (tab. 12)	25
De opgitte årsaker til sinnssygdrom hos de for første gang i et norsk asyl innkomne (tab. 13)	26-27
Stand og stilling hos de for første gang i et norsk sinnssykeasyl innkomne (tab. 14)	28-29
De opgitte dødsårsaker hos de på asylene døde (tab. 15)	30-31

Table des matières.

	Page
Introduction. Données générales sur les hospices d'aliénés de Norvège en 1923	1
Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, indiquant pour chaque hospice le nombre des malades et le total des journées d'entretien (tab. 1) ..	6-7
Nombre des aliénés traités dans les hospices (tab. 2)	8-9
Nombre des entrées dans les hospices d'aliénés (tab. 3)	10-11
Nombre des sorties dans les hospices d'aliénés (tab. 4)	12-15
Répartition par formes de la maladie et résultat du traitement (tab. 5) ..	16-17
Rapport du nombre des sorties et décès comparé au total des aliénés traités dans les hospices (tab. 6) ..	16-17
Tableau des entrées réparties par domicile des aliénés (tab. 7)	18-20
Répartition par âge lors de l'admission des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. 8)	21
L'âge, dans lequel se montrèrent les premiers symptômes chez les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. 9)	22
Durée de la maladie lors de l'admission des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. 10)	23
Domicile des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. 11)	24
État civil des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. 12)	25
Cause présumée de la maladie pour les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. 13)	26-27
Profession et condition sociale des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien (tab. 14)	28-29
Causes des décès indiquées pour les aliénés décédés dans les hospices (tab. 15)	30-31

	Side	Page
Middeltall av daglig arbeidende syke i asylene (tab. 16)	32	32
Oversikt over bruk av isolasjon og mekaniske tvangsmidler (tab. 17)	33	33
Utdrag av regnskapene (tab. 18)....	34-37	34-37

Almindelig oversikt.

I. Asylene.

	Side
Belegget, utvidelser, forbedringer m. m.	38
Sundhetstilstanden	38

II. Patientene. Behandling m. m.

Arbeidsvirksomheten	39
Syke i familjepleie under asylenes tilsyn	39
Ulykkestilfeller. Selvmord	39
Sykehistorier	41

III. Personalet

Beretning fra Reitgjerdet asyl.....	45
-------------------------------------	----

Oversikt

over sinnssykeasylenes virksomhet 1923.

Tallet på sinnssykeasylter ved årets utgang var 22 med i alt 4 011 sykeplasser.

Asylene var:

Gaustad, statsasyl ved Kristiania, med 330 plasser, halvdelen for hvert kjønn.

Eg, statsasyl i Kristiansand, med 260 plasser, halvdelen for hvert kjønn. Hertil kommer en koloni for menn med 24 plasser.

Rotvold, statsasyl ved Trondhjem, med 275 plasser, 145 for menn, (hvorav 15 i landbrukskolonien) og 130 for kvinner.

Rønvik, statsasyl ved Bodø, med 242 plasser, halvdelen for hvert kjønn. Hertil kommer 22 plasser i landbrukskolonien. I alt 264 plasser.

Dikemark, Kristiania kommunale asyl i Asker med 620 plasser, 267 for menn og 353 for kvinner.

Blakstad, Akershus fylkeskommunes asyl i Asker, med 147 plasser: 52 i centralen (26 for hvert kjønn) og 95 i kolonier (54 menn og 41 kvinner).

Veum, Østfold fylkeskommunes asyl i Glemmen, med 200 plasser: 140 i centralen (halvdelen for hvert kjønn) samt 3 kolonier à 20 pasienter (40 menn og 20 kvinner).

Sanderud, Hedmark fylkeskommunes asyl i Stange med 221 plasser: 2 centraler med plass til 88 menn og 60 kvinner, samt 42 menn og 31 kvinner i kolonier.

Prestsæter, Opland fylkeskommunes asyl i Vestre Toten, med 171 plasser: i centralen 142 plasser (halvdelen for hvert kjønn, samt 1 mannskoloni med 15 plasser og 1 kvinnekoloni med 14 plasser).

Faret, Telemark fylkeskommunes asyl i Solum med 177 plasser: 2 centraler med 65 manns- og 53 kvinneplasser, samt 2 kolonier à 21 for hvert kjønn. Dessuten en landbrukskoloni med 17 mannsplasser.

Kristiansands kommunale asyl med 32 plasser, 13 for menn og 19 for kvinner.

Dale, Rogaland fylkeskommunes og Stavanger bys asyl i Hetland, med 196 plasser, halvdelen for hvert kjønn. Hertil kommer 9 plasser i kolonibygningen. I alt 205 plasser.

Valen, Hordaland fylkeskommunes asyl i Fjelberg, med 247 plasser, 131 for menn (hvorav 33 i koloni) og 116 for kvinner.

Neevengaarden, kommunalt asyl i Bergen, med 322 plasser, 126 for menn og 196 for kvinner.

Fastings Minde, kommunalt asyl i Bergen, med 120 plasser, kun for menn.

Opdøl, Møre fylkeskommunes asyl i Bolsøy, med 110 plasser, halvdelen for hvert kjønn.

Østmark, kommunalt asyl for Trondhjem by og de 2 Trøndelagfylker, med 230 plasser, halvdelen for hvert kjønn.

Oslo hospitals asyl i Kristiania med 63 plasser, kun for kvinner.

Dr. Dedichens asyl, privat, ved Kristiania, med 58 plasser, halvdelen for hvert kjønn.

Møllendal asyl, privat, ved Bergen, med 80 plasser, 45 for menn og 35 for kvinner.

Kriminalasylet i Trondhjem kan motta ca. 35 pasienter, kun menn.

Asyler.	Autoriserte sykeplasser.	Derav for		Middelbelegg.	Overbelegg.	Procentforhold til de autoriserte plasser.
		menn.	kvinner.			
Gaustad.....	330	165	165	337	7	2,1
Eg.....	284	154	130	341	57	16,6
Rotvold.....	275	145	130	295	20	3,6
Rønvik.....	264	143	121	344	80	30,3
Dikemark.....	620	267	353	588	-	-
Blakstad.....	147	74	73	139	-	-
Veum.....	200	110	90	225	25	12,5
Sanderud.....	211	130	91	260	39	17,6
Prestsæter.....	191	106	85	208	17	8,9
Faret.....	177	103	74	207	30	17,0
Kristiansands.....	32	13	19	32	-	-
Dale.....	205	107	98	231	26	12,7
Valen.....	247	131	116	250	3	1,2
Neevengaarden.....	322	126	196	326	4	1,2
Fastings Minde.....	120	120	-	123	3	2,5
Opdøl.....	110	55	55	151	41	37,3
Østmark.....	230	115	115	251	21	9,1
Oslo.....	63	-	63	69	6	9,5
Dedichens.....	58	29	29	63	5	8,6
Møllendal.....	80	45	35	90	10	12,5
Reitgjerdet.....	135	135	-	118	-	-
Kriminalasylet.....	35	35	-	35	-	-
I alt	4 346	2 308	2 038	4 683	394	9,3

År.	For første gang i et norsk asyl innlagte syke.	Belegg pr. 31te desbr.	Sykeplasser pr. 31te desbr.	Middeltall av daglig forpleiede syke.	Gjennomsnittlig utgift pr. patient pr. dag ¹⁾ .
1908.....	744	2 518	2 551	2 458	} 1,39
1909.....	747	2 679	2 667	2 600	
1910.....	760	2 805	2 858	2 738	} 1,41
1911.....	720	2 957	2 918	2 899	
1912.....	776	3 076	2 941	3 016	} 1,46
1913.....	829	3 318	3 568	3 146	
1914.....	925	3 767	3 768	3 564	} 1,62
1915.....	948	3 958	3 768	3 886	
1916.....	966	4 031	3 799	4 017	1,76
1917.....	792	4 057	3 799	4 068	2,31
1918.....	796	3 995	3 799	4 020	3,14
1919.....	973	4 200	3 976	4 084	3,54
1920.....	860	4 333	3 976	4 287	4,80
1921.....	894	4 457	4 011	4 412	6,30
1922.....	871	4 545	4 011	4 479	6,70
1923.....	957	4 736	4 346	4 683	4,97

1) Utregnet efter opgavene fra statens og de kommunale asyler.

Tabell 1 gir en oversikt over *asylenes virksomhet*, behandlingens utfall, forpleiningsdagens tall m. m.

Procentforholdet av *menn* og *kvinder* ses av følgende sammenstilling:

	Menu.	Kvinner.
Tilbakeleggende fra 1922.....	53.1 pct.	46.9 pct.
Innkomet i 1923.....	53.3 «	46.7 «
Tilsammen behandlet	53.2 «	46.8 «
Utgått og død	50.7 «	49.3 «
Tilbakeleggende ved utgangen av 1923	53.8 «	46.2 «

Forholdet mellom tilbakeleggende, innkomne, utgåtte, døde og alle behandlede ved de enkelte asyls ses av tabell 6.

Av de «*utgåtte*» og «*døde*» utskreves 18.4 pct. helbredet, 25.8 pct. bedret, 32.1 pct. uhelbredet, 1,1 pct. efter avgitt erklæring og 22.6 pct. døde.

Forpleiningsdagens tall utgjorde 1 699 660 eller gjennomsnittlig for hver av alle behandlede 284.6 dager.

Middeltallet av daglig behandlede syke var 4 683. For det offentliges regning forpleiedes 90.8 pct., for privates 9.2 pct.

Sundhetstilstanden har gjennomgående vært god.

Dødsårsakene og de dodes alder ses av tabell 15. Den hyppigste dødsårsak var tuberkulose, som forårsaket 25.4 pct. av alle dødsfall; dernæst paralysis generalis 13.4 pct., lungebetendelse og bronkit 12.7 pct., alderdomssvakhet og marasmus 11.0 pct.

Tabell 8¹⁾ viser *alderen* hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

5.9 pct. var under	20 år.	7.0 pct. var mellom	60—70 år.
28.1 « « mellom	20—30 «	2.7 « « —	70—80 «
23.6 « « —	30—40 «	0.8 « « —	80—90 «
19.1 « « —	40—50 «	0.3 « « ukjent.	
12.5 « « —	50—60 «		

Tabell 9¹⁾ viser *alderen, i hvilken de første symptomer ytret sig*. Såvel i denne som i den foregående tabell er sygdommens art opgitt.

5.5 pct. var under	15 år.	8.2 pct. var mellom	40—45 år.
8.8 « « mellom	15—20 «	5.9 « « —	45—50 «
17.2 « « —	20—25 «	9.4 « « —	50—60 «
10.7 « « —	25—30 «	4.9 « « —	60—70 «
11.3 « « —	30—35 «	1.7 « « over	70 «
10.1 « « —	35—40 «	6.3 « « ukjent.	

Sygdommens varighet (tabell 10¹⁾ var for:

32.2 pct. under	$\frac{1}{2}$ år.
15.8 « —	$\frac{1}{2}$ —1 «
11.8 « —	1—2 «
37.5 « —	2 « og derover.
2.7 « —	ukjent.

¹⁾ Tabellene 8 til og med 14 omfatter kun de for første gang i et norsk asyl innlagte.

De innkomnes hjemstavn (tabell 7) er opgitt for 1 423. Av disse var 57.1 pct. fra landdistriktene, 41.2 fra byene; 1.7 pct. var hjemmehørende i utlandet. Av de for første gang i norsk asyl innkomne (tabell 11¹⁾ var 59.9 pct. fra landdistriktene, 38.1 pct. fra byene, 0.6 pct. fra utlandet. (1.4 pct. var uopgitt eller ukjent).

Med hensyn til *ekteskapsforhold* (tabell 12¹⁾ var 62.5 pct. ugifte, 29.9 pct. gifte, 6.5 pct. i enkestand og 1.0 pct. fraskilte. 0.1 pct. var ukjent.

En sammenstilling av de opgitte *årsaker til sinnssygdом* (anamnestiske data) er gjort i tabell 13¹⁾. Av 954 er ingen årsak opgitt for 385 eller 40.4 pct. Blandt de andre 562 anføres arvelig anlegg overhodet hos 320 eller 56.9 pct., psykiske årsaker hos 57 eller 10.1 pct., senilitet hos 22 eller 3.9 pct., syfilis hos 33 eller 5.9 pct., og drikk hos 51 eller 9.1 pct.

Stand og stilling (tabel 14¹⁾ er opgitt for 954. Herav tilhørte:

24.4 pct.	Arbeiderstanden.
20.8 «	Bonde-, husmands- og inderststanden.
13.4 «	Tjenerstanden.
11.5 «	Håndverkerstanden.
8.6 «	Sjømannsstanden (fiskere etc.).
6.5 «	Handelsstanden.

Arbeidsvirkomheten blandt de sinnssyke fremgår av tabell 16. — Forholdet mellom arbeidende syke og middelbelegget (tabell 1) var for alle asyls 41.9 pct. (derav menn 57.2 pct., kvinner 42.8 pct.). — Ved hvert av asylene var forholdet følgende:

Gaustad	37.4 pct.	Dale	41.0 pct.
Eg	48.0 «	Valen	50.8 «
Rotvold	36.0 «	Neevengaarden	47.1 «
Rønvik	53.8 «	Fastings Minde	34.9 «
Dikemark	34.0 «	Opdøl	36.7 «
Blakstad	46.0 «	Østmark	55.8 «
Veum	46.7 «	Oslo	23.5 «
Sanderud	48.0 «	Møllendal	45.6 «
Prestsæter	34.2 «	Reitgjerdet	26.4 «
Faret	45.1 «	Kriminalasylet	30.6 «
Kristiansands	31.3 «	*)	

Bruk av *isolasjon og mekaniske tvangsmidler* ses av tabell 17.

I tabell 18 meddeles et utdrag av regnskapene fra statens og de kommunale asyls.

Direktørene eller bestyrerne for asylene var pr. 31te desbr.: Dr. med. H. Evensen (Gaustad). T. Dahle (Eg). J. Widerøe (Rotvold). O. Lie (Rønvik). H. Arnesen (Dikemark). A. Horne (Blakstad). H. Lund (Veum). E. Støren (Sanderud). R. Tonning (Prestsæter). J. Henrichs (Faret). K. Klaussen (Kristiansands). C. Wingard (Dale). J. Selmer (Valen). O. Sollid (Neevengaarden). Dr. med. C. Looft (Fastings Minde). D. Dahl (Opdøl). Ph. Hansteen (Østmark). J. Scharffenberg (Oslo). H. Dedichen (Dedichens). E. Martens (Møllendal). K. Andresen (Reitgjerdet og Kriminalasylet).

Av deres beretninger for hvert enkelt asyl leveres i det følgende et samlet utdrag.

¹⁾ Se foregående side. *) Fra Dedichens asyl mangler opgaver.

Tabeller.

Tabell 1. Oversikt over tallet på de som

Tableau du mouvement des hospices d'aliénés indiquant pour chaqu

Asyler.	Tilbakeleggende 1/1 1923.			Innkomet i 1923.			Tilsammen behandlet i 1923.			U					
										helbredet.			bedret.		
	Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav	
		M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.
Gaustad	332	171	161	130	61	69	462	232	230	13	6	7	27	12	1
Eg	340	183	157	86	41	45	426	224	202	22	10	12	29	17	1
Rotvold	289	152	137	116	51	65	405	203	202	15	12	3	18	5	1
Rønvik	344	185	159	33	19	14	377	204	173	10	4	6	6	2	
Dikemark	597	298	299	175	87	88	772	385	387	22	9	13	37	22	1
Blakstad	139	70	69	11	4	7	150	74	76	1	-	1	2	2	
Veum	225	119	106	51	30	21	276	149	127	15	7	8	7	3	
Sanderud	258	153	105	67	38	29	325	191	134	9	7	2	26	9	1
Prestsæter	200	116	84	60	31	29	260	147	113	13	6	7	11	6	
Faret	204	120	84	29	17	12	233	137	96	8	7	1	-	-	
Kristiansands	33	16	17	5	3	2	38	19	19	-	-	-	1	-	
Dale	232	128	104	57	26	31	289	154	135	7	5	2	12	6	
Valen	229	126	103	79	38	41	308	164	144	5	3	2	12	7	
Neevengaarden	331	139	192	128	53	75	459	192	267	18	11	7	42	14	3
Fastings Minde ...	127	127	-	15	15	-	142	142	-	4	4	-	1	1	
Opdøl	151	80	71	36	18	18	187	98	89	5	3	2	12	5	
Østmark	252	120	132	127	59	68	379	179	200	33	16	22	56	26	3
Oslo	69	-	69	15	-	15	84	-	84	1	-	1	3	-	
Dedichens	67	26	41	56	23	33	123	49	74	11	4	7	11	5	
Møllendal	89	49	40	12	8	4	101	57	44	4	3	1	5	3	
Reitgjerdet	-	-	-	135	135	-	135	135	-	5	5	-	-	-	
Kriminalasylet	37	37	-	3	3	-	40	40	-	1	1	-	-	-	
I alt	4 545	2 415	2 130	1 426	760	666	5971	3175	2796	227	123	104	318	145	1

1) Som privat forpleiede skulde kun opføres de, for hvem forpleiningsutgiftene utredes

er behandlet på sinnssykeasylene.

nospiçe le nombre des malades et le total des journées d'entretien.

Inngått			etter avgitt erklæring.			Døde.			Tilsammen utgått og død.			Tilbakeleggende ^{31/12} 1923.			Middelbelegg.	Forpleiningsdager.	Av hele beløget forpleietes for privat regning. ¹⁾
uhelbredet.																	
Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav				
	M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.			
63	26	37	5	4	1	16	12	4	124	60	64	338	172	166	337	123 059	104
18	5	13	1	1	-	13	3	10	83	36	47	343	188	155	341	124 346	76
38	21	17	2	2	-	30	16	14	103	56	47	302	147	155	295	107 568	52
8	5	3	-	-	-	12	4	8	36	15	21	341	189	152	344	125 786	11
79	48	31	-	-	-	20	13	7	158	92	66	614	293	321	588	214 666	37
2	-	2	-	-	-	4	1	3	9	3	6	141	71	70	139	50 809	7
17	9	8	-	-	-	13	9	4	52	28	24	224	121	103	225	82 194	17
15	11	4	4	3	1	12	9	3	66	39	27	259	152	107	260	94 853	-
8	3	5	-	-	-	13	9	4	45	24	21	215	123	92	208	75 879	36
10	7	3	-	-	-	7	6	1	25	20	5	208	117	91	207	75 685	19
3	3	-	-	-	-	2	-	2	6	3	3	32	16	16	32	11 827	-
22	8	14	-	-	-	16	8	8	57	27	30	232	127	105	231	84 289	18
6	3	3	-	-	-	12	4	8	35	17	18	273	147	126	250	91 341	-
39	18	21	1	1	-	40	11	29	140	55	85	319	137	182	326	118 895	-
2	2	-	-	-	-	13	13	-	20	20	-	122	122	-	123	44 934	1
5	3	2	1	-	1	11	6	5	34	17	17	153	81	72	151	54 923	-
16	7	9	-	-	-	22	12	10	132	61	71	247	118	129	251	91 458	32
3	-	3	-	-	-	7	-	7	14	-	14	70	-	70	69	25 048	28
36	15	21	-	-	-	9	3	6	67	27	40	56	22	34	63	23 117	112
-	-	-	-	-	-	4	4	-	13	10	3	88	47	41	90	32 695	1
2	2	-	-	-	-	2	2	-	9	9	-	126	126	-	118	33 639	-
5	5	-	-	-	-	1	1	-	7	7	-	33	33	-	35	12 649	-
397	201	196	14	11	3	279	146	133	1235	626	609	4 736	2 549	2 187	4 683	1 699 660	551

edkommende sykes pårørende eller ved legatmidler.

Tabell 2. I alt behandlet.
 Nombre des aliénés traités dans les hospices.

Sykdom.	Alle asylr.			Gaustad.		Eg.		Rotvold.		Røn- vik.		Dike- mark.		Blak- stad.		Veum.		Sande- rud.		Prest- sæter.	
	Tils.	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
		M.	K.																		
Melancholia.....	485	186	299	23	29	13	31	17	20	8	8	10	20	4	2	15	30	6	9	8	17
Mania.....	212	98	114	7	6	6	10	7	9	1	3	1	5	2	2	11	17	1	2	6	4
Amentia.....	62	22	40	-	1	2	5	1	4	-	2	2	5	-	2	-	-	1	1	-	1
Dementia.....	3861	2093	1768	153	149	138	116	135	142	155	126	265	261	51	45	99	66	127	84	89	54
Paranoia.....	164	110	54	3	3	18	9	14	5	3	1	9	5	3	-	1	2	2	1	10	11
Insania periodica.....	322	123	199	3	3	17	19	4	8	6	16	12	29	2	4	1	3	10	15	12	9
— epileptica.....	97	74	23	5	-	1	-	2	1	6	8	5	-	2	-	3	5	7	3	6	-
— hysterica.....	100	3	97	-	16	1	5	-	1	-	3	-	17	-	8	-	3	-	2	-	3
— hypochondrica.....	28	14	14	1	4	-	-	-	1	-	-	2	1	-	-	1	-	4	2	-	-
— degenerativa.....	155	104	51	12	6	7	3	4	3	4	-	17	17	8	8	-	-	6	4	4	1
— neurasthenica.....	36	17	19	-	-	-	-	1	3	-	-	3	7	-	-	-	-	-	-	1	3
Alcoholismus.....	52	50	2	2	-	4	-	3	-	2	-	11	2	-	-	6	-	2	-	2	-
Paralysis generalis....	95	76	19	8	2	5	-	4	1	3	-	24	6	-	-	2	-	3	-	-	-
Vitia org. cerebri.....	19	15	4	2	1	1	-	1	2	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Idiotia (imbecillitas)...	263	176	87	7	8	10	4	8	2	16	6	19	10	2	5	10	1	19	10	9	10
Annen sinnssykdom....	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	-
Til observasjon.....	18	14	4	6	2	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-
I alt	5971	3175	2796	232	230	224	202	203	202	204	173	385	387	74	76	149	127	191	134	147	113

¹⁾ Alzheimers sykdom.

Tabel 2 (forts.).

Sykdom.	Faret.		Kristian- sands.		Dale.		Valen.		Neeven- gaarden.		Fa- stings- Minde.	Opdøl.		Østmark.		Oslo.	Dedi- chens.		Mollen- dal.		Reit- gjer- det.	Krimi- nal- asylet.
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	K.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.
Melancholia.....	5	4	-	-	3	12	14	9	15	27	2	5	7	22	47	8	6	15	8	4	2	-
Mania.....	2	3	-	-	3	5	4	5	15	22	4	1	2	9	9	2	2	2	7	6	9	-
Amentia.....	2	-	-	-	2	4	1	1	1	11	2	-	2	3	1	-	-	-	-	-	4	1
Dementia.....	98	73	16	14	121	92	117	95	116	153	96	70	55	107	121	63	18	28	37	31	70	15
Paranoia.....	3	-	2	1	2	-	3	-	6	8	19	2	2	3	2	2	-	1	2	1	4	1
Insania periodica....	10	11	-	1	8	16	6	19	7	12	3	4	5	-	3	2	11	23	-	1	5	2
— epileptica.....	-	2	-	1	6	-	7	-	5	1	4	2	1	3	1	-	-	-	1	-	8	1
— hysterica.....	-	1	-	2	1	3	-	8	-	13	-	1	3	-	8	1	-	-	-	-	-	-
— hypochondrica....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	4	-	-	-	-	-	-	1
— degenerativa....	-	-	-	-	-	-	3	-	4	2	2	3	3	6	1	-	1	2	-	1	15	8
— neurasthenica....	3	-	-	-	4	1	2	1	1	3	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Alcoholismus.....	1	-	-	-	-	-	-	-	5	-	1	1	-	1	-	-	-	3	-	-	5	1
Paralysis generalis...	1	-	-	-	2	-	-	1	9	6	1	-	-	6	1	2	4	-	1	-	3	-
Vitia org. cerebri....	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Idiotia (imbecillitas)..	12	2	1	-	2	2	7	5	5	9	5	8	6	13	2	4	3	1	1	-	9	10
Annen sinnssykdom...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1) ¹	1	-	-	-
Til observation.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilsammen	137	96	19	19	154	135	164	144	192	267	142	98	89	179	200	84	49	74	57	44	135	40

¹⁾ Psykasteni.

Tabell 3. Innkommet.
 Nombre des entrées dans les hospices d'aliénés.

Sykdom.	Alle asyl.			Gaustad.		Eg.		Rotvold.		Røn- vik.		Dike- mark.		Blak- stad.		Veum.		Sande- rud.		Prest- sæter.	
	Tils.	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
		M.	K.																		
Melancholia.....	171	61	110	7	8	3	7	7	14	-	-	4	4	1	1	3	6	3	3	1	3
Mania.....	73	41	32	1	-	1	1	3	2	-	-	-	2	1	1	5	4	-	-	-	1
Amentia.....	24	9	15	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Dementia.....	789	433	356	40	48	25	29	32	43	17	8	59	54	2	5 ¹⁾	14	8	20	14	18	11
Paranoia.....	21	14	7	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-
Insania periodica....	87	37	50	-	-	7	4	-	3	-	5	-	3	-	-	-	-	4	4	4	6
— epileptica....	24	21	3	2	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	2	1	-
— hysterica....	33	-	33	-	8	-	1	-	-	-	1	-	7	-	-	1	-	-	1	-	2
— hypochondrica...	12	8	4	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-
— degenerativa...	43	32	11	3	1	2	-	-	-	2	-	2	3	-	-	-	-	3	2	2	1
— neurasthenica...	18	8	10	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	1	2
Alcoholismus.....	17	17	-	-	-	-	-	3	-	-	-	2	-	-	-	3	-	-	-	1	-
Paralysis generalis...	34	26	8	3	-	1	-	2	-	-	-	6	3	-	-	1	-	1	-	-	-
Vitia org. cerebri....	7	5	2	-	-	-	-	-	1	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Idiotia (imbecillitas)..	59	38	21	-	-	1	1	2	1	-	-	7	6	-	-	3	-	2	-	2	3
Annen sinnssykdom..	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til observasjon.....	13	10	3	5	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-
Tilsammen	1 426	760	666	61	69	41	45	51	65	19	14	87	88	4	7	30	21	38	29	31	29.

¹⁾ En av disse overført fra Dedichens asyl.

Tabell 3 (forts.).

Sykdom.	Faret.		Kristiansands.		Dale.		Valen.		Neeven- gaarden.		Fa- stings Minde.	Opdøl.		Øst- mark.		Oslo.	Dedi- chens.		Møllen- dal.		Reit- gjer- det.	Krimi- nal- asylet.
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	K.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.
Melancholia	2	1	-	-	-	6	1	4	6	13	-	2	3	15	27	1	3	9	1	-	2	-
Mania	1	1	-	-	2	2	-	1	6	8	3	-	-	6	5	1	2	2	1	1	9	-
Amentia	1	-	-	-	1	2	-	1	1	7	-	-	1	2	1	-	-	-	-	-	4	-
Dementia	9	6	3	-	16	16	31	22	27	33	3	11	11	26	26	11	7	9	3	2	70	-
Paranoia	-	-	-	1	1	-	1	-	2	1	1	1	-	1	2	-	-	-	1	-	4	-
Insania periodica	3	3	-	-	3	4	1	6	1	2	3	-	1	-	-	-	6	9	-	-	5	-
— epileptica	-	-	-	-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	8	-
— hysterica	-	1	-	1	-	1	-	2	-	2	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	1	-
— hypochondrica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-
— degenerativa	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	2	-	1	15	-
— neurasthenica	-	-	-	-	2	-	-	1	-	3	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Alcoholismus	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1
Paralysis generalis ...	-	-	-	-	1	-	-	1	4	2	-	-	-	1	1	1	2	-	1	-	3	-
Vitia org. cerebri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Idiotia (imbecillitas) ..	1	-	-	-	-	-	-	3	2	4	2	1	1	3	1	1	1	-	-	-	9	2
Annen sinnssykdom ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1)	1	-	-	-
Til observation	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilsammen	17	12	3	2	26	31	38	41	53	75	15	18	18	59	68	15	23	33	8	4	135	3

1) Psykasteni.

Tabell 4. Ut
 Nombre d

Sykdom.	Alle asyler.		Gau-	Eg.	Rot-	Røn-	Dike-	Blak-	Veum.	Sande-	Pre-								
	Derav		M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.								
	I alt	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.	M. K.								
<i>I. Helbredet.</i>																			
Melancholia.....	78	38	40	2	5	4	7	8	2	1	1	1	-	-	4	4	2	1	1
Mania.....	47	28	19	4	1	2	-	1	-	-	-	-	-	1	1	2	4	1	-
Amentia.....	12	8	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Dementia.....	29	16	13	-	-	-	3	2	1	3	2	5	2	-	-	-	-	1	-
Paranoia.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania periodica.....	43	22	21	-	-	4	1	-	-	3	1	5	-	-	-	-	-	2	1
— hysterica.....	6	-	6	-	1	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
— degenerativa.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— neurasthenica.....	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus.....	5	5	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Paralysis generalis...	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	227	123	104	6	7	10	12	12	3	4	6	9	13	-	1	7	8	7	2
<i>II. Bedret.</i>																			
Melancholia.....	45	15	30	3	3	2	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mania.....	22	7	15	2	1	-	-	-	3	-	-	1	-	-	2	3	-	1	-
Amentia.....	6	3	3	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Dementia.....	163	82	81	6	10	12	5	3	6	2	3	15	6	1	1	1	7	11	5
Paranoia.....	6	3	3	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Insania periodica.....	24	8	16	-	1	2	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	4	1
— epileptica.....	4	3	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— hysterica.....	11	1	10	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
— hypochondrica.....	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
— degenerativa.....	5	4	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
— neurasthenica.....	7	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus.....	7	6	1	-	-	-	1	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis...	5	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Vitia org. cerebri.....	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Idiotia (imbecillitas)...	10	6	4	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	1	-
I alt	318	145	173	12	15	17	12	5	13	2	4	22	15	2	-	3	4	9	17

revne.

ties.

ret.	Kristiansands.			Dale.		Valen.		Neeven-gaarden.		Fa-stings Minde.	Opdøl.		Øst-mark.		Oslo.	Dedi-chens.		Møllen-dal.		Reit-gjer-det.	Kri-minal-asylet.
	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	K.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.
-	-	-	1	-	-	-	4	2	-	1	1	9	15	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	2	-	6	4	-	-	-	4	4	1	1	1	-	2	1	2	-
-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	3	-
-	-	-	1	1	-	1	-	-	1	-	2	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	3	6	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
1	-	-	5	2	3	2	11	7	4	3	2	16	22	1	4	7	3	1	5	1	1
-	-	-	-	2	3	1	3	6	-	-	2	3	8	-	-	1	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	1	1	3	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	2	2	5	12	-	2	3	16	15	2	-	-	2	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	1	-	1	1	1	5	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	6	6	7	5	14	28	1	5	7	26	30	3	5	6	3	2	-	-	-

Sykdom.	Alle asyler.		Gau- stad.	Eg.	Rot- vold.	Røn- vik.	Dike- mark.	Blak- stad.	Veum.	Sande- rud.	Pres- sæte													
	I alt	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.											
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.											
<i>III. Uhelbrelet.</i>																								
Melancholia.....	22	8	14	-	1	-	1	-	3	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mania.....	3	1	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Amentia.....	5	1	4	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dementia.....	284	146	138	21	33	5	9	17	12	3	2	36	23	-	1	7	5	7	2	1	-	-	-	-
Paranoia.....	9	4	5	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania periodica.....	12	3	9	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— epileptica.....	6	6	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
— hysterica.....	6	-	6	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
— hypochondrica.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— degenerativa.....	17	10	7	1	-	-	1	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
— neurasthenica.....	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus.....	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis....	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vitia org. cerebri.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Idiotia (imbecillitas)..	25	15	10	2	2	-	-	1	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
I alt	397	201	196	26	37	5	13	21	17	5	3	48	31	-	2	9	8	11	4	3	-	-	-	-
<i>IV. Døde</i>																								
Melancholia.....	31	9	22	2	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Mania.....	2	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Amentia.....	8	1	7	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dementia.....	166	86	80	5	4	1	6	12	10	2	7	7	3	1	2	6	3	7	2	6	-	-	-	-
Paranoia.....	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania periodica.....	9	6	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
— epileptica.....	6	5	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— hysterica.....	4	-	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— degenerativa.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— neurasthenica.....	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis....	35	26	9	3	-	2	1	2	-	6	2	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Vitia org. cerebri.....	4	3	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Idiotia (imbecillitas)..	9	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Annen sinnssygdøm ..	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	279	146	133	12	4	3	10	16	14	4	8	13	7	1	3	9	4	9	3	9	-	-	-	-
<i>V. Efter avgitt erklæring.....</i>																								
	14	11	3	4	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-

1) Alzheimers sykdom.

Tabell 5. Sykdomsform og behanc

Répartition par formes de

Sykdom.	Tilbake- liggende ¹ / ₁ 1923.	Inn- kommet i 1923.	Til- sammen behandlet i 1923.	U	
				hel- bredet.	bedret
Melancholia.....	314	171	485	78	4
Mania.....	139	73	212	47	2
Amentia.....	38	24	62	12	
Dementia.....	3 072	789	3 861	29	16
Paranoia.....	143	21	164	1	
Insania periodica.....	235	87	322	43	2
— epileptica.....	73	24	97	-	
— hysterica.....	67	33	100	6	1
— hypochondrica.....	16	12	28	-	
— degenerativa.....	112	43	155	1	
— neurasthenica.....	18	18	36	4	
Alcoholismus.....	35	17	52	5	
Paralysis generalis.....	61	34	95	1	
Vitia organica cerebri.....	12	7	19	-	
Idiotia (imbecillitas).....	204	59	263	-	1
Annen sinnssykdom.....	1	1	2	-	
Til observasjon.....	5	13	18	-	
I alt	4 545	1 426	5 971	227	31

Tabell 6. Procentforholdet mellem tilbakeliggende, inn

Rapport du nombre des sorties et décès compa

	Alle asyler.	Gau- stad.	Eg.	Rot- vold.	Røn- vik.	Dike- mark.	Blak- stad.	Veum.	Sande- rud.	Pres- sæte
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Tilbakeliggende ¹ / ₁ 1923 ..	76.1	71.9	79.8	71.4	91.2	77.3	92.7	81.5	79.4	76.
Innkomet i 1923.....	23.9	28.1	20.2	28.6	8.8	22.7	7.3	19.5	20.6	23.
Utgått helbredet.....	3.8	2.8	5.2	3.7	2.7	2.9	0.7	5.4	2.8	5.
— bedret.....	5.3	5.8	6.8	4.4	1.5	4.8	1.3	2.5	8.0	4.
— uhelbredet.....	6.6	13.6	4.2	9.4	2.1	10.2	1.3	6.2	4.6	3.
— efter avgitt erklæ- ring.....	0.2	1.1	0.2	0.5	-	-	-	-	1.2	
Døde.....	4.7	3.5	3.1	7.4	3.2	2.6	2.7	4.7	3.7	5.
Ialt utgått og døde ..	20.6	26.8	19.5	25.4	9.5	20.5	6.0	18.8	20.3	17.
Tilbakeliggende ³¹ / ₁₂ 1923	79.4	73.2	80.5	74.6	90.5	79.5	94.0	81.2	79.3	82.

ngens utfall for alle asyler.

aladie et résultat du traitement.

utt			Tilbake- liggende ^{31/12} 1923.	Procentforholdet mellem:					
				alle for samme sygdom behandlede og utskrevne som				samtlige behand- lede og de for samme sygdom behand- lede.	samtlige innkomne og de for samme sygdom inn- komne.
uhel- bredet.	efter avgitt er- klæring.	døde.		hel- bredet.	bedret.	uhel- bredet.	døde.		
22	-	31	309	16.1	9.3	4.5	6.4	8.1	12.0
3	-	2	138	22.2	10.4	1.4	0.9	3.6	5.1
5	-	8	31	19.4	9.7	8.1	12.9	1.0	1.7
234	-	166	3 219	0.8	4.2	7.4	4.3	64.7	55.3
9	-	2	146	0.6	3.7	5.5	1.2	2.7	1.5
12	-	9	234	13.4	7.5	3.7	2.8	5.4	6.1
6	-	6	81	-	4.1	6.2	6.2	1.6	1.7
6	-	4	73	6.0	11.0	6.0	4.0	1.7	2.3
1	-	-	25	-	7.1	3.6	-	0.5	0.8
17	-	1	131	0.6	3.2	11.0	0.6	2.6	3.0
1	-	1	23	11.1	19.4	2.8	2.8	0.6	1.3
2	-	-	38	9.6	13.5	3.8	-	0.9	1.2
3	-	35	51	1.1	5.3	3.2	36.8	1.6	2.4
1	-	4	13	-	5.3	5.3	21.1	0.3	0.5
25	-	9	219	-	3.8	9.5	3.4	4.4	4.1
-	-	1	1	-	-	-	-	-	0.1
-	14	-	4	-	-	-	-	0.3	0.9
397	14	279	4 736					100.0	100.0

omme, utgåtte, døde og de på hvert asyl i alt behandlede.

total des aliénés traités dans les hospices.

aret.	Kri- stian- sands.	Dale.	Valen.	Neeven- gaarden.	Fastings- Minde.	Opdøl.	Øst- mark.	Oslo.	Dedi- chens.	Møllen- dal.	Kriminal- asylet.
pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
37.6	86.8	80.3	74.4	72.1	89.4	80.7	66.5	82.1	54.5	88.1	92.5
12.4	13.2	19.7	25.6	27.9	10.6	19.3	33.5	17.9	45.5	11.9	7.5
3.4	-	2.4	1.6	3.9	2.8	2.7	10.0	1.2	8.9	4.0	2.5
-	2.6	4.2	3.9	9.2	0.7	6.4	14.8	3.6	8.9	5.0	-
4.3	7.9	7.6	1.9	8.5	1.4	2.7	4.2	3.6	29.3	-	12.5
-	-	-	-	0.2	-	0.5	-	-	-	-	-
3.0	5.3	5.5	3.9	8.7	9.2	5.9	5.8	8.3	7.3	4.0	2.5
10.7	15.8	19.7	11.4	30.5	14.1	18.2	34.8	16.7	54.4	13.0	17.5
39.3	84.2	80.3	88.6	69.5	85.9	81.2	65.2	83.3	45.6	87.0	82.5

Tabell 7. Hjemstavn for alle i årets løp inkomne.

Tableau des entrées réparties par domicile des aliénés.

Hjemstavn.	I alt.	Gaustad.	Eg.	Rotvold.	Rønvik.	Dikemark.	Blakstad.	Veum.	Sanderud.	Prestseter.	Faret.	Kristiansands.	Dale.	Valen.	Neevengarden.	Fastings Minde.	Opdøl.	Østmark.	Oslo.	Dedichens.	Møllendal.	Reitjerdet.	Kriminalasylet.
Bygdene i:																							
Akershus fylke	78	45	.	.	.	2	11	4	11	2	3	.
Østfold	41	37	4	.
Buskerud	20	14	2	.	4	.
Vestfold	16	14	1	.	1	.
Hedmark	71	63	5	.	3	.
Opland	68	2	.	1	1	59	1	.	4	.
Telemark	39	.	2	29	2	2	4	.
Aust-Agder	27	.	25	1	.	1	.
Vest-Agder	24	.	19	1	1	3	.
Rogaland	51	2	37	.	1	7	1	3	.
Hordaland	89	1	77	8	3	.	.
Sogn og Fjordane	35	1	30	4	.
Møre	63	.	.	25	1	33	.	.	.	1	3	.
Sør-Trøndelag	78	.	.	29	1	46	.	.	.	2	.
Nord-Trøndelag	42	.	.	19	20	.	.	.	3	.
Nordland	41	1	.	3	20	1	.	.	.	16	.
Troms	16	.	.	.	7	1	.	.	.	8	.
Finnmark	13	.	.	3	5	1	.	.	.	4	.
Bygdene i alt	812	79	46	80	33	2	11	37	64	59	29	.	37	78	39	8	34	69	4	23	10	70	.

Byene:

Oslo	242	22	-	-	-	166	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	6	16	1	29
Drebak	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Lillestrøm	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Moss	8	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2
Sarpsborg	6	4	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fredrikstad	10	2	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fredrikshald	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1
Drammen	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsberg	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svelvik	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Horten	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Tønsberg	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sandefjord	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2
Larvik	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Hamar	4	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Gjøvik	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Lillehammer	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Skien	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Porsgrund	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Langesund	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Notodden	6	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Kragerø	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Risør	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tvedestrand	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arendal	10	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Grimstad	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Lillesand	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansand	11	-	6	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mandal	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Farsund	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger	33	-	1	-	-	-	-	-	-	-	20	1	-	5	-	-	-	-	3	-	3
Egersund	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Haugesund	7	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bergen	93	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	84	1	-	-	-	1	-	2	-	3
Florø	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alesund	7	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Molde	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansund	10	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trondhjem	72	1	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Stenkjær	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51	-	1	-	3
Levanger	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-

Tabell 7 (forts.).

Hjemstavn.	I alt.	Gaustad.	Eg.	Rotvold.	Rønvik.	Dikemark.	Blakstad.	Veum.	Sanderud.	Prestseter.	Faret.	Kristiansands.	Dale.	Valen.	Neveengarden.	Fastings Minde.	Opdøl.	Østmark.	Oslo.	Dedichens.	Møllendal.	Reitgjerdet.	Kriminalasylet.
Vardø	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Namsos	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Tromsø	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Hammerfest	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
Byene i alt	587	49	40	35	-	168	-	11	3	1	-	5	20	1	87	7	2	56	11	31	2	57	-
Bygdene i alt (transport)	812	79	46	80	33	2	11	37	64	59	29	-	37	78	39	8	34	69	4	23	10	70	-
Ukjent; uopgitt	16	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	8	-
Fra utlandet:																							
Danmark	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sverige	5	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Amerika	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
	8	2	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-
<i>Totalsum</i>	1423	130	86	115	33	175	11	51	67	60	29	5	57	79	128	15	36	127	15	56	12	135	-

Tabell 8. Alder ved innleggelsen hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

Répartition par âge lors de l'admission des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Sykdom.	I alt.	Derav		Under 20 år.		20—30		30—40		40—50		50—60		60—70		70—80		80—90		Uopgitt.	
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Melancholia.....	127	44	83	-	-	5	8	11	23	9	22	13	17	6	11	-	2	-	-	-	-
Mania.....	42	24	18	1	3	14	5	3	4	3	3	1	3	2	-	-	-	-	-	-	
Amentia.....	21	7	14	2	1	5	4	-	3	-	3	-	1	-	1	-	1	-	-	-	
Dementia.....	544	297	247	21	16	116	60	72	49	36	58	19	30	18	21	9	10	4	3	2	
Paranoia.....	15	9	6	-	-	-	-	1	3	5	1	1	-	1	2	1	-	-	-	-	
Insania periodica.....	26	8	18	-	1	-	5	5	1	-	6	2	4	-	-	-	1	-	-	1	
— epileptica.....	18	16	2	1	-	9	-	2	2	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	
— hysterica.....	21	-	21	-	1	-	11	-	3	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	
— hypochondrica...	8	5	3	-	-	1	1	1	1	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	
— degenerativa.....	23	16	7	-	1	2	2	7	3	4	-	2	1	-	-	1	-	-	-	-	
— neurasthenica.....	17	8	9	-	-	2	-	2	2	3	5	1	2	-	-	-	-	-	-	-	
Alcoholismus.....	11	11	-	-	-	1	-	5	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Paralysis generalis.....	27	19	8	-	-	1	-	5	4	5	2	5	2	3	-	-	-	-	-	-	
Vitia organica cerebri...	4	3	1	-	-	-	-	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	
Idiotia (imbecillitas).....	38	23	15	4	2	7	5	6	2	2	5	3	1	-	-	1	-	-	-	-	
Annen sinnssygdome.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	
Til observasjon.....	14	11	3	2	-	2	3	4	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
I alt	957	501	456	31	25	165	104	126	100	74	109	54	66	32	35	12	14	4	3	3	-

1) Psykastheni.

Tabell 9. Alder, i hvilken de første symptomer ytret sig hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

L'âge, dans lequel se montrèrent les premiers symptômes chez les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Sykdom.	Under 15 år.		15—20		20—25		25—30		30—35		35—40		40—45		45—50		50—60		60—70		Over 70 år.		Ukjent eller uopgitt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Melancholia	-	-	-	1	2	3	4	5	6	11	4	17	4	8	7	11	12	16	3	11	-	-	2	-
Mania	-	-	5	3	10	4	2	1	1	3	2	1	1	3	1	-	1	3	1	-	-	-	-	
Amentia	-	-	2	1	3	1	2	3	-	1	-	3	-	1	-	1	-	1	-	2	-	-	-	
Dementia	5	5	34	22	81	39	41	24	36	31	23	18	21	22	4	15	14	22	11	15	11	5	16	29
Paranoia	-	-	-	-	1	1	1	1	1	2	4	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1
Insania periodica	-	-	-	3	-	3	1	-	2	-	2	3	-	2	-	3	2	4	-	-	-	-	-	1
— epileptica	4	-	4	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	1
— hysterica	-	-	-	4	-	6	-	4	-	2	-	1	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	1
— hypochondrica	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	1	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
— degenerativa	-	1	1	1	4	-	1	1	3	3	2	-	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
— neurasthenica	-	-	1	-	1	-	-	1	2	-	-	2	1	1	3	3	-	-	-	-	-	-	-	2
Alcoholismus	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	4	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2
Paralysis generalis	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	2	3	5	2	2	-	3	2	3	-	-	-	-	1
Vitia organica cerebri	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Idiotia (imbecillitas)	22	15	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Annen sinnssygdом	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til observasjon	1	-	1	-	1	2	1	1	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
I alt ¹⁾	32	21	49	35	105	60	60	42	56	53	48	49	38	40	20	36	39	51	19	28	11	5	24	36

¹⁾ Tversummene sees på tabell 8 (de 3 første kolonner). ²⁾ Psykastheni.

Tabell 10. Sykdommens varighet hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

Durée de la maladie lors de l'admission des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Asyl.	I alt innkommet.			Under 1/2 år.			1/2—1 år.			1—2 år.			2 år og derover.			Ukjent varighet.		
	Tils.	Derav		Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.
		M.	K.															
Gaustad	107	55	52	40	22	18	22	12	10	10	4	6	35	17	18	-	-	-
Eg	57	23	34	23	9	14	6	4	2	11	4	7	17	6	11	-	-	-
Rotvold	75	30	45	27	11	16	7	2	5	11	8	3	23	8	15	7	1	6
Rønvik	22	15	7	5	4	1	10	6	4	1	1	-	6	4	2	-	-	-
Dikemark	109	55	54	23	14	9	17	8	9	15	7	8	50	26	24	4	-	4
Blakstad	6	3	3	3	2	1	2	-	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Veum	44	25	19	16	8	8	9	7	2	3	1	2	15	8	7	1	1	-
Sanderud	¹⁾ 47	31	16	20	9	11	7	6	1	5	4	1	13	11	2	2	1	1
Prestsæter	37	20	17	9	5	4	5	2	3	2	-	2	21	13	8	-	-	-
Faret	25	14	11	9	6	3	5	2	3	5	3	2	6	3	3	-	-	-
Kristiansands	4	3	1	1	-	1	1	1	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Dale	46	21	25	20	8	12	8	2	6	7	5	2	9	5	4	2	1	1
Valen	58	32	26	11	7	4	5	3	2	9	6	3	33	16	17	-	-	-
Neevengaarden	85	36	49	28	12	16	10	2	8	6	2	4	34	15	19	7	5	2
Fastings Minde	13	13	-	1	1	-	3	3	-	-	-	-	9	9	-	-	-	-
Opdøl	27	13	14	6	1	5	6	2	4	3	2	1	12	8	4	-	-	-
Østmark	81	40	41	33	18	15	11	5	6	10	4	6	26	13	13	1	-	1
Oslo	12	-	12	2	-	2	1	-	1	4	-	4	5	-	5	-	-	-
Dedichens	42	16	26	20	8	12	8	2	6	3	3	-	10	2	8	1	1	-
Møllendal	9	6	3	3	2	1	1	1	-	1	-	1	4	3	1	-	-	-
Reitgjerdet	46	46	-	7	7	-	7	7	-	5	5	-	27	27	-	-	-	-
Kriminalasylet	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-
I alt	954	499	455	307	154	153	151	77	74	112	60	52	358	197	161	26	11	15

¹⁾ Hertil kommer 3 innlagt til observasjon (2 menn og 1 kvinne.)

Tabell II. Hjemstavn for de for første gang i et norsk asyl innkomne.

Domicile des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Asyl.	Kristiania.		Akershus.		Østfold.		Buskerud.		Vestfold.		Hedmark.		Opland.		Telemark.		Aust-Agder.		Vest-Agder.		Rogaland.		Hordaland.		Bergen.		Sogn og Fjordane.		Møre.		Sør-Trøndelag.		Nord-Trøndelag.		Nordland.		Troms.		Finnmark.		Utlandet.	Uoppgitt eller ukjent.
	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.	Bygder.	Byer.						
Gaustad	16	37	-	-	7	11	8	13	5	-	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2		
Eg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rotvold	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	20	7	14	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rønvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dikemark	103	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Blakstad	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Veum	1	-	-	32	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sanderud	-	-	-	-	-	-	-	-	43	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Prestsæter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Faret	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kristiansands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Valen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	56	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Neevengaarden	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	51	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Fastings Minde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	6	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Opdøl	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Østmark	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Oslo	6	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dedichens	11	8	1	-	2	1	-	-	2	2	1	1	1	2	-	1	2	-	-	-	-	3	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Møllendal	1	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Reitgjerdet	5	2	1	3	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	3	2	1	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Kriminalasylet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sum	142	357	2	33	21	13	9	13	8	45	4	42	1	33	12	21	11	17	8	39	32	66	54	27	-	44	12	50	41	25	3	32	2	8	-	6	1	-	-	6		

934 (571 fra bygdene, 363 fra byene).

Tabell 12. Oversikt over ekteskapsforholdene hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

État civil des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Asyl.	I alt.			Ugifte.			Gifte.			I enkestand.			Fraskilte.			Ukjent.		
	Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav		Tils.	Derav	
		M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.		M.	K.
Gaustad	107	55	52	62	32	30	43	22	21	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Eg	57	23	34	33	19	14	17	2	15	6	2	4	1	-	1	-	-	-
Rotvold	75	30	45	48	23	25	15	2	13	12	5	7	-	-	-	-	-	-
Rønvik	22	15	7	13	10	3	7	4	3	1	-	1	1	1	-	-	-	-
Dikemark	109	55	54	71	36	35	28	14	14	8	4	4	2	1	1	-	-	-
Blakstad	6	3	3	5	3	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Veum	44	25	19	27	16	11	17	9	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sanderud	47 ¹⁾	31	16	26	20	6	19	10	9	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Prestsæter	37	20	17	25	13	12	10	5	5	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Faret	25	14	11	18	12	6	6	2	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kristiansands	4	3	1	3	3	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Dale	46	21	25	28	15	13	17	5	12	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Valen	58	32	26	42	26	16	13	5	8	3	1	2	-	-	-	-	-	-
Neevengaarden	85	36	49	53	25	28	25	8	17	4	1	3	2	1	1	1	1	-
Fastings Minde	13	13	-	9	9	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Opdøl	27	13	14	18	7	11	6	4	2	2	1	1	1	1	-	-	-	-
Østmark	81	40	41	43	22	21	30	15	15	8	3	5	-	-	-	-	-	-
Oslo	12	-	12	10	-	10	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dedichens	42	16	26	20	8	12	14	4	10	7	3	4	1	1	-	-	-	-
Møllendal	9	6	3	6	4	2	2	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Reitgjerdet	46	46	-	34	34	-	9	9	-	2	2	-	1	1	-	-	-	-
Kriminalasylet	2	2	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	954	499	455	596	339	257	285	125	160	62	27	35	10	7	3	1	1	-

¹⁾ Hertil kommer 3 innlagt til observasjon (2 mænd og 1 kvinne).

Tabell 13. De opgitte årsaker til sinnssykdom
Cause présumée de la maladie pour les aliénés reçus

Årsaker.	Alle asylter.			Gau- stad.		Eg.		Rot- vold		Røn- vik.		Dike- mark.		Blak- stad.		Veum.		Sande- rud.		Prest- sæter.	
	I alt.	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
		M.	K.																		
I. Arvelige anlegg...	320	168	152	11	10	12	18	9	17	7	4	8	13	1		12	8	21	7	9	10
II. Andre årsaker. ¹⁾																					
a. <i>Psyliske årsaker.</i>																					
Usund religiøs påvirk- ning	8	3	5	-	-	1	1	-	-	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Konflikter og bekym- ringer	34	24	10	-	-	3	5	-	1	-	-	1	1	-	-	1	-	7	-	3	-
Sterke inntrykk; nerve- sjokk	15	10	5	-	-	1	-	2	1	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-
b. <i>Legemlig sykdom.</i>																					
Syfilis	33	25	8	2	-	1	-	-	-	-	-	9	3	-	-	3	-	1	-	-	-
Tuberkulose	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Influenza	24	14	10	1	1	2	3	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2	1	4	2
Tyfoidfieber	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Meningit	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Andre infeksjonssyg- dommer	8	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	1	-	-
Nyresykdom	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Arteriosklerose	12	8	4	-	-	-	-	1	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4	3	-	-
Apoplexi, «hjerneslag»	3	1	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Støt eller slag på hodet	6	14	2	1	-	3	1	-	-	-	-	3	1	-	-	1	-	3	-	-	-
Epilepsi	15	13	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Tumor cerebri	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mindreverdige anlegg	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre legemlige syk- dommer	17	6	11	-	1	-	-	1	-	-	-	1	3	-	-	-	-	1	-	-	1
c. <i>Intoxikationer.</i>																					
Drikkfeldighet	51	48	3	5	-	1	-	2	-	-	-	11	-	-	-	4	-	5	1	2	-
d. <i>Fysiologiske utvik- lingsprocesser.</i>																					
Graviditet, barselseng, diegiving	6	-	6	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Klimakterium	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-
Alderdom. Senilitet..	22	11	11	1	1	-	1	-	1	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
e. <i>Svekkende inn- flytelse.</i>																					
Overanstrengelse (fy- sisk eller psykisk)..	9	2	7	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	3
f. <i>Andre årsaker.</i>																					
Imbecillitet	5	1	4	-	-	-	1	-	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
En eller flere årsaker er opgitt for	562	319	243	23	14	17	26	14	24	8	5	42	34	1	1	19	9	31	16	20	17
Uopgitt eller betyd- ningsløse data for..	385	175	210	27	36	6	8	16	21	7	2	13	20	2	2	6	10	-	-	-	-
I alt ²⁾	947	494	453	50	50	23	34	30	45	15	7	55	54	3	3	25	19	31	16	20	17

¹⁾ I eller uten forbindelse med arvelige anlegg. ²⁾ Hertil kommer 7 innlagt til observasjon

os de for første gang i et norsk asyl innkomne.

ur la première fois dans un hospice norvégien.

Aret.		Kri- stian- sands.		Dale.		Valen.		Neeven- gaarden.		Fa- stings Miude.	Opdøl.		Øst- mark.		Oslo.	Dedi- chens.		Møllen- dal.		Reit- gjer- det.	Kri- minal- asylet.
I.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	K.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.
8	6	3	1	6	8	11	11	18	19	-	5	10	3	7	3	-	-	-	-	23	1
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-
-	-	-	-	1	-	-	1	1	2	1	-	-	1	1	1	-	-	-	-	4	-
-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
-	-	-	-	-	-	-	3	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	5	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	14	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	5	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	1	-	-	-	3	-	1	-	5	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	6	3	1	11	10	16	14	29	44	3	9	11	13	10	5	-	-	-	-	46	2
6	5	-	-	10	15	16	12	7	5	10	4	3	27	31	7	16	26	6	3	-	-
4	11	3	1	21	25	32	26	36	49	13	13	14	40	41	12	16	26	6	3	46	2

Gaustad (5 menn og 2 kvinner).

Tabell 14. Stand og stilling hos de for første gang i et norsk sinnssykeasyl innkomne.

Profession et condition sociale des aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Stand.	Alle asylr.			Gaustad.		Eg.		Rotvold.		Rønvik.		Dikemark.		Blakstad.		Veum.		Sandrud.		Prestsæter.		
	Tils.	Derav		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
		M.	K.																			
Akademisk og teknisk stand	23	21	2	5	2	1	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Arbeiderstanden	233	163	70	24	6	9	3	10	6	-	-	15	12	-	-	13	4	18	5	2	2	-
Bonde-, husmanns- og inderststand ..	198	99	99	5	5	5	9	6	15	1	3	-	-	1	1	2	6	3	4	13	5	-
Embeds- og bestillingsmannsstand...	27	14	13	2	1	1	2	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Håndverkerstanden, maskinister, sy- piker etc.	110	61	49	7	5	3	2	4	4	2	2	8	10	1	-	3	1	5	2	4	-	-
Handelsstanden	62	32	30	4	3	2	1	2	-	-	-	9	9	-	-	-	-	3	-	-	-	-
Lærerstanden	23	6	17	-	3	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Sjømannsstanden, fiskere, losere	82	63	19	4	3	-	7	3	5	9	1	2	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-
Tjenerstanden, sykepleiere	128	7	121	3	21	-	8	-	13	-	1	2	18	1	2	-	8	-	5	-	5	-
Forskjellige andre stillinger ¹⁾	33	12	21	1	3	1	1	3	1	2	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Legds- og fattiglemmer, omstreifere etc.	10	6	4	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	2
Ingen, ukjent eller uoppgitt stilling ..	25	15	10	-	-	-	-	-	-	1	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	954	499	455	55	52	23	34	30	45	15	7	55	54	3	3	25	19	31	16	20	17	-

¹⁾ Derav oppgitt: Gaustad: 1 kontorist, 2 kontordamer, 1 missjonær. Eg: 1 menighetsforstander, 1 kafevertinne. Rotvold: 1 artist, 1 reneier, 1 lap. Rønvik: 1 fotograf, 1 fjellstueopsidders søn. Dikemark: 2 kunstnere.

Tabell 14 (forts.).

Stand.	Faret.		Kri- stian- sands.		Dale.		Valen.		Neeven- gaarden.		Fa- stings Minde.	Opdøl.		Øst- mark.		Oslo.	Dedi- chens.		Møllen- dal.		Reit- gjer- det.	Kri- minal- asylet.	
	M.	K.	K.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.	M.	K.	M.	K.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.
Akademisk og teknisk stand	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Arbeiderstanden	8	4	2	-	12	5	3	1	6	11	5	6	-	12	11	-	-	-	1	-	15	2	
Bonde, husmanns- og inderststand ...	5	5	-	-	6	6	18	15	9	5	3	3	5	7	11	-	4	3	1	1	7	-	
Embeds- og bestillingsmannsstand ...	-	-	-	-	-	-	3	1	-	2	-	-	-	2	2	2	1	1	-	-	-	-	
Håndverkerstanden, maskinister, sy- piker etc.	-	1	-	-	1	4	2	4	1	5	-	4	1	5	4	2	2	2	1	-	8	-	
Handelsstanden	-	-	-	-	1	-	-	-	5	3	-	-	-	2	6	4	4	3	-	-	1	-	
Lærerstanden	-	-	-	-	-	-	1	1	3	3	-	-	3	1	1	2	2	1	-	-	-	-	
Sjømannsstanden, fiskere, loser	1	-	-	-	1	1	4	-	8	2	4	-	-	6	-	-	-	-	3	-	13	-	
Tjenerstanden, sykepleiere	-	1	-	-	8	-	2	1	11	-	-	5	-	6	1	-	5	-	1	-	-	-	
Forskjellige andre stillinger ¹⁾	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	1	11	-	-	-	-	-	
Legds- og fattiglemmer, omstreifere etc.	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Ingen, ukjent eller uoppgitt stilling ...	-	-	1	1	-	-	-	-	2	6	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	2	-	
Sum	14	11	3	1	21	25	32	26	36	49	13	13	14	40	41	12	16	26	6	3	46	2	

¹⁾ Derav opgitt: Dale: 1 kontorist. Valen: 1 skibsreders enke. Neevengarden: 1 restauratrice. Østmark: 1 emissær. Dedicen: 1 skolegut, 9 husmødre, 2 enker.

1923.

Tabell 15. Dødsårsaker hos de på asylene døde.

Causes des décès indiqués pour les aliénés décédés dans les hospices.

Dødsårsak.	I alt.	Derav		Gaustad.	Eg.	Rotvold.	Renvik.	Dikemark.	Blakstad.	Veum.	Sandrud.	Prestsæter.	Faret.	Kristian- sands.	Dale.	Valen.	Neeven- gaarden.	Fastings- Minde.	Opdøl.	Østmark.	Oslo.	Dedichens.	Møllendal.	Reitgerdet.
		M.	K.																					
Alderdomssvakhet	21	11	10	2	-	-	-	1	-	-	3	-	1	-	4	4	-	-	1	2	2	1	-	-
Lungebetendelse	17	8	9	5	-	6	1	-	1	-	-	2	1	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-
Influenta	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Tuberkulose	72	33	39	2	5	9	5	5	2	6	3	4	-	-	4	3	11	6	4	1	1	-	1	-
Rosen	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Marasmus. Kachexi	10	5	5	1	1	-	1	-	-	-	1	-	2	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-
Apoplexi	5	4	1	-	-	-	-	2	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	38	31	7	2	2	2	2	13	1	-	1	-	-	-	2	-	6	-	-	6	-	-	-	1
Insania	7	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	4	-	-	-	-
Epilepsi	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Vit. org. cerebri	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-
Arteriosklerose	10	7	3	-	1	1	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	1	1	1	-	-	-
Paralysis cordis	16	6	10	-	1	2	-	-	-	1	1	1	-	-	-	1	1	-	1	1	-	7	-	-
Emboli	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
Bronkitis. Bronkopneumoni	19	10	9	-	-	4	1	2	-	-	-	-	-	-	1	1	7	-	-	3	1	-	-	-
Pleuritis. Empyem	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Enteritis	6	2	4	-	2	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Ulcus ventriculi et duodeni	2	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cholecystitis acuta, cholelithiasis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Morbus Brighti	3	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	4	-	-
Cysto-pyelit	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Kreft	14	4	10	1	-	2	1	-	-	-	1	2	1	-	-	2	2	-	1	1	2	-	-	-
Gangræn ex decubitus	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Selvmord	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis	4	3	1	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Suffocatio	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Abscessus abdominis	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmia	6	3	3	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1
Lysolforgiftning	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Actinomycosis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diabetes coma	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Encephalitis	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hæmaturia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Combustio	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tyfoidefeber	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Puerperalfeber	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Ileus	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Tilsammen	283	150	133	16	13	30	12	25	4	13	12	13	7	2	16	12	40	13	11	22	7	9	4	2

Dødsårsak.	Alder og kjønn.																	
	Under 20.		20—30		30—40		40—50		50—60		60—70		70—80		Over 80 år.		Uoppgitt alder.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Alderdomssvakhet.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	2	4	6	1	2	3	-
Lungebetendelse.....	-	-	2	1	-	-	1	2	3	2	-	-	1	4	1	-	-	-
Influenza.....	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose.....	-	2	14	6	10	14	4	4	1	8	1	2	1	2	-	-	2	1
Rosen.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Marasmus. Kachexi.....	-	-	1	-	-	1	2	1	1	2	-	1	-	-	-	-	1	-
Apoplexi.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	1	-	-
Paralysis generalis.....	5	-	-	1	9	4	10	-	3	2	2	-	1	-	-	-	1	-
Insania.....	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-
Epilepsi.....	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vit. org. cerebri.....	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arteriosklerose.....	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	4	1	1	1	-	-	-	-
Paralysis cordis.....	-	-	2	1	1	1	1	2	-	2	1	2	-	1	-	1	1	-
Emboli.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bronkitis. Bronkopneumoni.....	-	-	-	1	-	-	3	-	-	2	2	2	4	1	1	3	-	-
Pleuritis. Empyem.....	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Enteritis.....	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	1	-	-	-
Ulcus ventriculi et duodeni.....	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Cholecystitis acuta, cholelithiasis.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Morbus Brighti.....	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Cysto-pyelit.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Kreft.....	-	-	-	-	2	-	1	1	2	2	2	-	1	-	2	1	-	-
Gangræn ex decubitus.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Selvmord.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis.....	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Suffocatio.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Abscessus abdominis.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmia.....	-	-	1	-	-	-	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Lysolforgiftning.....	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Actinomycosis.....	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diabetes coma.....	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Encephalitis.....	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hæmaturia.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Combustio.....	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tyfoidfieber.....	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Puerperalfieber.....	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ileus.....	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	5	3	24	14	23	26	29	14	21	24	21	20	14	18	4	9	9	5

Tabell 16. Middeltall av daglig arbeidende syke i asylen.

Nombre moyen par jour des aliénés occupés au travail dans les divers hospices.

Asyl.	Tilsammen.	Derav		Utearbeide (gårds-, have-, markarbeide etc.).		Arbeide med brensel.	Husgjær- ning.		Håndverks- arbeide.	Kvinnelig hånd- arbeide.	Plukking av drev, ull, klute- klipping, garnbinding, mattelegging etc.		Forskjellig annet arbeide.		Anm.
		M.	K.	M.	K.		M.	M.			K.	M.	K.	M.	
Gaustad	126.1	68.0	58.1	13.8	0.8	7.6	33.0	26.5	9.8	30.4	-	-	3.7	0.5	I 4de kvartal 0.6 menn op- ført under veving.
Eg	163.6	102.3	61.3	21.1	6.8	16.3	38.8	21.1	10.5	33.3	15.0	-	0.6	-	Kontorarbeide.
Rotvold	105.7	61.0	44.7	33.6	3.9	11.6	8.0	17.6	7.8	23.2	-	-	0.06	-	—«—
Rønvik	185.2	128.3	56.9	44.9	1.4	10.5	21.0	18.5	13.9	37.0	36.0	-	2.0	-	Konvoluttarbeide.
Dikemark	200.0	94.7	105.3	14.2	-	6.5	38.3	39.6	23.7	55.7	-	-	12.0	10.0	
Blakstad	64.5	37.0	27.5	23.6	2.6	-	11.2	19.9	2.2	5.0	-	-	-	-	
Veum	105.0	58.9	46.1	22.2	1.1	4.5	14.2	13.2	11.0	31.8	2.3	-	4.7	-	Strikking, broderi og veving.
Sanderud	124.9	64.4	60.5	30.4	1.0	2.8	19.2	20.5	12.0	39.0	-	-	-	-	
Prestsæter	71.2	39.1	32.1	17.7	1.4	8.3	11.4	15.0	1.7	15.7	-	-	-	-	
Fåret	93.4	48.7	44.7	17.2	-	3.8	15.0	13.2	3.5	28.9	8.0	2.6	1.2	-	Kontorarbeide. Fyrbøter- arbeide.
Kristiansands	10.0	5.0	5.0	-	-	3.0	2.0	2.0	-	3.0	-	-	-	-	
Dale	94.7	46.7	48.0	18.0	-	1.2	16.7	16.1	1.8	31.5	-	-	9.0	0.4	Hjelp i kjøkken, vaskeri og fyrrhus og papirarbeide.
Valen	127.0	75.1	51.9	44.4	1.1	-	21.5	14.0	8.2	36.8	-	-	1.0	-	Fyrbøter.
Neevengaarden	153.7	80.9	72.8	22.9	1.5	15.8	25.2	38.9	16.0	32.4	-	-	1.0	-	Kontorarbeide.
Fastings Minde	42.9	42.9	-	5.6	-	3.4	26.5	-	7.4	-	-	-	-	-	
Opdøl	55.4	32.4	23.0	7.4	1.4	7.5	12.6	8.2	3.3	13.4	1.6	-	-	-	
Østmark	140.0	73.2	66.8	28.5	-	2.9	14.5	10.4	5.2	56.4	22.1	-	-	-	
Oslo	16.2	-	16.2	-	-	-	-	8.8	-	7.4	-	-	-	-	
Møllendal	41.0	22.0	19.0	-	-	-	20.0	5.0	2.0	14.0	-	-	-	-	
Reitgjerdet	31.1	31.1	-	12.0	-	0.9	10.8	-	6.8	-	-	-	0.6	-	
Kriminalasylet	10.7	10.7	-	-	-	0.2	2.0	-	0.4	-	-	-	8.1	-	Papirarbeide.

Tabell 17.¹⁾ Bruk av isolasjon og mekaniske tvangsmidler.

Relevé de l'application de reclusion.

Asyl.	I alt.	Derav		Uro, voldsomhet, ødeleggelseslyst etc.		For at skaffe ro og velvære; lokale forhold; som kur etc.		Legemlig sykdom.		Isolasjon og mekaniske tvangsmidler er brukt i følgende antall			
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	dager.	timer.	timer (dagene regnet til 12 timer).	timer pr. 100 forpleiningsdager.
<i>Isolasjon:</i>													
Gaustad	46	25	21	25	21	-	-	-	-	2 683	-	32 196	26
Eg.	37	20	17	19	17	1	-	-	-	3 098	-	37 176	30
Rotvold	66	46	20	44	18	2	2	-	-	1 178	1 302	15 438	14
Rønvik ²⁾	32	4	28	4	28	-	-	-	-	3 209	284	38 792	39
Dikemark ³⁾	90	51	39	51	39	-	-	-	-	8 595	-	103 140	49
Blakstad	8	3	5	3	5	-	-	-	-	494	-	5 928	11
Veum	40	23	17	22	16	1	1	-	-	2 674	125	32 213	39
Sanderud	39	17	22	17	22	-	-	-	-	894	286	11 014	12
Prestsæter	26	16	10	16	10	-	-	-	-	200	18	2 418	3
Faret	35	16	19	15	17	1	2	-	-	2 497	-	29 964	40
Kristiansands	1	1	-	1	-	-	-	-	-	30	-	360	3
Dale	48	22	26	20	25	1	-	1	1	2 305	3 442	31 102	37
Valen	28	13	15	13	15	-	-	-	-	1 702	521	20 945	23
Neevengaarden	24	15	9	14	9	1	-	-	-	-	-	9 323	8
Fastings Minde	41	41	-	41	-	-	-	-	-	1 235	-	14 820	33
Opdøl	18	8	10	8	10	-	-	-	-	142	193	1 897	3
Østmark	52	33	19	33	19	-	-	-	-	128	828	2 364	3
Oslo ⁴⁾	29	-	29	-	29	-	-	-	-	2 084	16 361	41 369	164
Møllendal	9	2	7	2	7	-	-	-	-	424	-	5 088	16
Reitgjerdet	49	49	-	40	-	9	49	-	-	-	-	15 404	-
Kriminalasylet	28	28	-	19	-	8	-	1	-	4 828	-	-	456

¹⁾ Ved rundskrivelse fra medisinaldirektøren av 18de desember 1905 er det bestemt, at der under «isolasjon» skal opføres ethvert tilfelle, hvor en syk om dagen holdes alene i et værelse, hvis dør ikke av den syke innenfra kan åpnes. Under «mekaniske tvangsmidler» bør foruten tvangstrøie også opføres enhver anvendelse av andre innretninger, som hindrer eller innskrenker den sykes bevegelser, f. eks. ankel- og albuebind o. lign. ²⁾ «Belte» anvendt på grunn av uro hos 7 menn og 13 kvinner, ialt 729 dager og 226 timer. Tallene er tatt med rubrikkene tilhøre. ³⁾ «Belte» og «hanske» på grunn av uro hos 4 menn og 9 kvinner, ialt 898 dager. Tallene er tatt med rubrikkene tilhøre. ⁴⁾ «Bur» over sengen på grunn av uro hos 2 kvinner, ialt 148 dager og 136 timer. Tallene er tatt med rubrikkene tilhøre.

Tabell 18. Utdrag
 Tableau des dépenses

	Gautstad.		Eg.		Rotvold.		Rønvik.	
	I alt.	Pr. liggedag.	I alt.	Pr. liggedag.	I alt.	Pr. liggedag.	I alt.	Pr. liggedag.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter:</i>								
Lønninger	290 205	2.36	229 543	1.85	228 200	2.12	258 247	2.05
Kosthold	225 739	1.83	186 826	1.50	181 150	1.68	177 463	1.41
Sykes adspredelse; flidsbelønninger etc.	6 489	0.05	7 213	0.06	7 976	0.07	8 215	0.07
Vedlikehold av bygningene etc.	30 932	0.25	16 109	0.13	28 681	0.27	25 712	0.20
Inventariet	24 978	0.20	14 775	0.12	26 515	0.25	23 943	0.19
Lys og brensel	82 298	0.67	58 610	0.47	75 754	0.70	84 329	0.67
Medisinske fornødenheter	3 003	0.02	3 198	0.03	2 155	0.02	3 534	0.03
Bøker etc.	692	-	225	-	624	-	432	-
Kontorutgifter	1 752	0.01	1 539	0.01	1 561	0.01	1 101	0.01
Vask og renhold	9 735	0.08	9 455	0.08	10 872	0.10	9 626	0.08
Materialer til arbeidsvirksomheten	32 346	0.26	30 742	0.25	38 425	0.36	42 054	0.33
Jordbruk, gartneri etc.	202 863	1.65	63 672	0.51	109 653	1.02	74 585	0.59
Andre utgifter	-	-	3 948	0.03	-	-	-	-
Tilsammen	911 032	7.40	625 855	5.03	711 566	6.62	709 241	5.64
<i>Inntekter (herunder ikke kurløp):</i>								
Ved kostholdet	18 346	-	6 923	-	11 963	-	9 816	-
« jordbruk og gartneri etc.	214 875	-	72 602	-	98 776	-	75 689	-
« arbeidsvirksomheten	49 171	-	45 851	-	56 251	-	60 102	-
Andre inntekter	74 129	-	58 480	-	50 519	-	58 772	-
Tilsammen	356 521	-	183 856	-	217 509	-	204 379	-
De samlede <i>ordinære</i> utgifter etter fradrag av de nevnte inntekter ved driften utgjorde således ca.	554 511	4.51	441 999	3.55	494 057	4.59	504 862	4.01
Pr. individ og pr. dag (altså pr. forpleiningsdag) kom kostholdet på ca.		-		1.45				

1) Innkjøp av matvarer. 2) Her medtatt klæshold. 3) Renter av anleggskapital.

iv regnskapene.

des recettes.

Dikemark.		Blakstad.		Veum.		Sanderud.		Prestsæter.		Faret.	
I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
446 040	2.08	87 441	1.72	138 190	1.68	129 962	1.37	112 580	1.51	132 566	1.89
372 600	1.74	79 776	1.57	119 434	1.45	131 863	1.39	123 503	1.65	125 844	1.79
12 960	0.06	3 498	0.07	3 461	0.04	6 354	0.07	4 039	0.05	4 204	0.06
156 840	0.73	6 324	0.16	36 926	0.45	7 522	0.08	13 226	0.18	7 775	0.11
144 220	0.67	10 015	0.20	17 609	0.21	27 480	0.29	13 413	0.18	7 457	0.11
170 430	0.79	25 952	0.51	46 318	0.56	46 284	0.49	33 966	0.45	40 472	0.58
16 500	0.08	996	0.02	3 569	0.04	2 529	0.03	2 598	0.03	5 462	0.08
490	-	916	0.02	406	-	166	-	524	-	470	-
3 670	0.02	916	0.02	2 016	0.02	1 058	0.01	2 481	0.03	1 490	0.02
21 700	0.10	3 203	0.06	5 268	0.06	8 925	0.09	5 693	0.08	5 752	0.08
-	-	1 488	0.03	¹⁾ 23 825	0.29	4 297	0.05	-	-	40	-
211 730	0.99	63 753	1.25	48 937	0.59	67 396	0.71	46 793	0.63	69 149	0.99
88 710	0.41	94 881	1.86	9 814	0.12	96 425	1.02	44 948	0.60	32 506	0.46
645 890	7.66	378 243	7.43	455 768	5.53	530 261	5.59	403 697	5.40	433 187	6.18
								³⁾ 27 450			
								431 147	5.76		
2 000	-	2 942	-	10 571	-	6 912	-	7 299	-	8 608	-
135 990	-	85 761	-	56 031	-	68 569	-	53 726	-	82 791	-
2 120	-	2 428	-	1 794	-	5 891	-	8 569	-	1 647	-
-	-	2 314	-	35 518	-	42 428	-	63 494	-	52 038	-
140 110	-	93 445	-	103 914	-	123 800	-	133 088	-	145 084	-
505 780	7.01	284 798	5.59	351 854	4.27	406 461	4.29	298 059	4.01	288 103	4.11
	1.73		²⁾ 1.28		1.12		1.32		1.30		1.67

	Kristiansands.		Dale.		Valen.		Neevengaarden	
	I alt.	Pr. ligge dag.	I alt.	Pr. ligge dag.	I alt.	Pr. ligge dag.	I alt.	Pr. ligge dag.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter:</i>								
Lønninger	16 852	1.43	129 320	1.53	127 725	1.50	201 077	1.69
Kosthold	30 478	2.58	113 632	1.35	131 891	1.55	194 769	1.64
Sykes adspredelse; flids- belønninger etc.	-	-	2 270	0.03	2 764	0.03	3 008	0.03
Vedlikehold av bygnin- gene etc.	1 386	0.12	29 310	0.35	28 928	0.34	55 492	0.47
Inventariet	2 985	0.25					23 657	0.24
Lys og brensel	2 908	0.25	23 390	0.28	40 543	0.48	86 972	0.73
Medisinske fornødenheter	129	-	3 915	0.05	4 021	0.05	4 789	0.04
Bøker etc.	-	-	-	-	2 220	0.03		
Kontorutgifter	-	-	2 212	0.03	2 832	0.03	2 737	0.02
Vask og renhold	-	-	2 593	0.03			-	-
Materialer til arbeidsvirk- sommenheten	-	-	-	-	22 809	0.27	-	-
Jordbruk og gartneri etc.	-	-	19 373	0.23	48 766	0.57	-	-
Andre utgifter	1 901	0.16	¹⁾ 36 541	0.43	10 211	0.12	²⁾ 80 787	0.68
Tilsammen	56 639	4.79			422 710	4.98		
			⁵⁾ 35 464	0.42			⁶⁾ 137 537	1.16
			398 020	4.72			795 825	6.69
<i>Inntekter (herunder ikke kurlpenger):</i>								
Ved kostholdet	-	-	9 945	-	20 756	-	-	-
« jordbruk og gartneri etc.	-	-	29 542	-	45 620	-	-	-
« arbeidsvirksomheten.	-	-	2 238	-	11 694	-	-	-
Andre inntekter	-	-	-	-	10 633	-	5 263	-
Tilsammen	-	-	41 725	-	88 703	-	5 263	-
<i>De samlede ordinære ut- gifter efter fradrag av de nevnte inntekter ved driften utgjorde så- ledes ca.</i>								
	-	-	356 295	4.23	334 007	3.93	790 562	6.65
Pr. individ og pr. dag (alt- så pr. forpleiningsdag) kom kostholdet på ca.	-	-		1.00		1.06		1.64

¹⁾ Herav til klær 29 310.²⁾ Herav til beklædningen 25 099.³⁾ Herav til rente⁶⁾ Renter og lån.

orts.).

Fastings Minde.		Opdøl.		Østmark.		Oslo.		Kriminalasylet.	
I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
49 158	0.90	79 690	1.45	207 704	2.29	4) 56 809	2.27	64 832	5.13
58 294	1.06	89 662	1.63	132 860	1.47	48 712	1.94	15 226	1.20
1 633	0.03	1 748	0.03	5 226	0.06	-	-	-	-
29 692	0.54	} 51 020	0.93	29 325	0.32	24 751	0.99	6 109	0.49
10 029	0.18			26 851	0.30	10 521	0.42	4 440	0.35
14 992	0.27	29 707	0.54	57 211	0.63	21 501	0.86	6 643	0.53
556	-	1 828	0.03	1 298	0.01	1 486	0.06	-	-
-	-	447	-	609	-	-	-	-	-
838	-	1 335	0.02	1 597	0.02	-	-	-	-
1 837	0.03	2 666	0.05	9 299	0.10	3 403	0.14	4 691	0.37
15 528	0.28	1 294	0.02	42 352	0.47	-	-	2 434	0.19
-	-	36 397	0.66	20 751	0.23	1 064	0.04	-	-
61 114	1.11	3 617	0.06	5) 180 289	1.99	6 084	0.24	8 359	0.66
243 671	4.44	299 411	5.45	715 372	7.89	174 331	6.96	112 734	8.91
-	-	15 556	-	7 164	-	-	-	-	-
-	-	38 519	-	27 771	-	-	-	-	-
-	-	1 410	-	52 836	-	-	-	-	-
-	-	1 334	-	40 962	-	-	-	-	-
24 269	-	56 819	-	128 733	-	-	-	-	-
219 402	4.00	242 592	4.42	586 639	4.66	-	-	-	-
	1.06		1.06		1.14		1.94		-

45 780 og til skatter 12 906.

4) Herav til pensjoner 3 200.

5) Assuranse og renter.

I. Asylene.

Belegget, utvidelser, forbedringer m. m.

På E g asyl har den nye mannskoloni hatt fullt belegg hele året.

På R o t v o l d blev den nye pleierskebolig tatt i bruk, hvorved der blev endel plasser ledig på kvinnesiden. Belegget har derved vært større enn tidligere år.

På R ø n v i k blev der innvundet 12 nye plasser ved at der i B-loftene blev innredet værelser for endel av pleierpersonalet. Det daglige overbelegg har vært vel 30 pct.

På D i k e m a r k blev 1ste desember 1923 tatt i bruk en ny paviljong, Granli, autorisert for 73 kvinnelige pasienter. Mot årets slutt blev ombygging av kjøkkenet påbegynt. Der blev også innkjøpt en liten naboeiendom, hvori asylet får 2 små familieboliger.

På S a n d e r u d blev endel rum i den ene av de to nye paviljonger tatt i bruk i desember 1923.

På V a l e n blev ominnredningsarbeidene i den gamle centralavdeling ferdige sommeren 1923, således at bygningen nu inneholder samtlige kvinneavdelinger. Der er anlagt 3 nye luftegårder, alle sydvendte og beplantet med trær og busker.

På O s l o asyl er den gamle celleavdeling blitt oppusset og utbedret i den grad som forholdene tillater. Der er innlagt centralopvarming og der er innredet et dagligværelse for celleavdelingens pasienter.

Sundhetstilstanden

har gjennomgående vært god. På de fleste asyls har der optrått endel influensa.

På E g optråtte i alt 7 tilfeller av difteri hos 5 kvinnelige pasienter og 2 pleiersker.

På S a n d e r u d optråtte utover høsten endel anginaer av differilignende preg, uten at difteribaciller kunde påvises. I desember blev der dog påvist difteribaciller i et tilfelle. Samtlige tilfeller var lette.

På V a l e n asyl har der også dette år optrått endel tilfeller av tyfus og paratyfus med 1 dødsfall av hver sykdom.

På Ø s t m a r k har der også dette år optrått endel tyfus hos i alt 4 pasienter og 1 pleierske.

II. Patientene. Behandling m. m.

Arbeidsvirksomheten.

På Eg har patientene i mannskolonien fortsatt nyrødningen av jord i de tider da selve gårdsbruket ikke optok deres tid. Asylet savner fremdeles rum for innendørs arbeidsvirksomhet.

På Rotvold er der på B-loftet på mannssiden innredet et verksted for børstenbinderi, kurvfletting og mattelegging. Patienter har som før deltatt i gårdsarbeide.

På Dikemark er innredet en systue i den nye vaskeribygning. Her beskjeftiges 20 kvinnelige patienter. For mannspatienter er der innredet verksteder for børste- og kurvfletting, for trykkeri, bokbinneri, konvolutt- og skjemafabrikk samt rum for en gravør og et rum for maling.

På Veum drives veving med 4 vevstoler på kvinnesiden og 3 på mannsiden. I den mannlige vaktavdeling beskjeftiges dertil egnede syke med kvinnelig håndarbeide, serlig broderi og strikking.

På Østmark har man i år begynt med å la mannlige patienter lage forsyn til torskeliner, et arbeide som selv nokså sløve patienter greier.

Syke i familiepleie under asylenes tilsyn.

Eg asyl gjorde et forsøk på å få istand familiepleie på et begrenset område, eventuelt knyttet til et mindre centralhjem nogenlunde nær asylet, men forsøket måtte opgis fordi de nærmeste bygder viste så liten interesse for saken.

Rotvold asyl anbragte i år kun 3 patienter i privatpleie i Malvik og ellers i asylets nærhet. Av disse måtte en tas inn i asylet igjen, da hun blev urolig igjen. Ved asylets mellemkomst er utsatt i privatpleie på Frøya i alt 14 patienter og 1 på Hitra. 5 av kvinnene kom til et av tidligere overpleierske på Rotvold opprettet pleiehjem for sinnssyke på Svellingen, Nord-Frøya.

Rønvik asyl har i år forandret forholdet til privatpleien i Steigen, således at asylet nu utskrifer de patienter som sendes did og krever vanlige innleggelsesdokumenter, når patienter derfor påny ønskes optatt i asylet. Tilsynet med privatpleien føres ikke av asylet.

Sanderud asyl har fått opprettet familiepleie for 2 mannlige patienter i et småbrukerhjem i asylets nærhet. En koloni i asylets nærhet er blitt reducert på grunn av at forpleierne viste sig uskikket til å stelle med de syke. Direktøren har i årets løp tilset koloniene ved Kongsvinger 9 ganger. Forpleiningen er i koloniene etterhvert blitt bedret, således er alle isoleringsrum på det nærmeste avskaffet nu.

Opdøl asyl har i den senere tid fått flere patienter anbragt i privatpleie i asylets nærhet. De syke har vært tilfredse med forandringen.

Ulykkestilfeller. Selvmord.

På Gaustad er blandt dødsårsakene opført et tilfelle av «suffocatio», som trenger nærmere forklaring. Det gjaldt en 58 år gammel epileptiker, som

innlagdes fra et gamlehjem, fordi han var blitt stortalende, urolig og truende. Han oppga at han pleiet å ha krampeanfallet med en ukes mellomrum; arbeidet han, fikk han hårde anfallet, hvorunder han bet sig i tungen; etter de lettere anfallet, som kunde gjenta sig 3 netter i trek, følte han sig dårligere etterpå. Han var overbevist om at han ikke kom til å leve lenge, og at han vilde dø under et anfallet. 1½ måned etter innleggelsen blev han fullstendig forvirret; det var ikke mulig å opnå forbindelse med ham, han drev nøken omkring på enrum eller inntok en stereotyp angrepsstilling uten å røre sig, mumlet noget uforståelig. Lebene var skorpede og slimbelaete. Han var urenselig, iturivende, spiste ikke og blev sondenæret uten synderlig motstand. Vel 2 måneder etter innleggelsen døde han pludselig en morgen under sondenæringen. Ved en misforståelse foretok den assistentlæge, som hadde sondenæret ham, selv obduksjonen uten å vente på reservelægen, hvem det efter reglene påligger å utføre den. Da reservelægen innfandt sig, mente denne av lungenes blekhet, mens alle organer ellers var blodfulle, og av tilstedeværelsen av en væske i bronkiene, som forekom ham «fnokket chokoladelignende», at måtte trekke den slutning, at der var kommet næringsvæske ned i luftrørene. På dødsattesten blev derfor satt kvelning som dødsårsak. Assistentlægen avga en skriftlig uttalelse, som gik ut på, at sondenæringen den morgen ikke hadde vært vanskeligere enn ellers. Litt motstand gjorde patienten alltid, og han gylpet ofte endel næringsvæske (inneholdende kakao) op igjen, dels gjennom nesen, dels gjennom munden, i hvilket tilfelle sonden blev tatt ut og satt ned påny, og det samme blev gjort den morgen patienten døde. Der var ingen brekning. Efterat sonden var tatt ut, fikk patienten imidlertid et kvelningsanfallet, blev blå i ansiktet og døde et minut efter. Organene blev som vanlig stundt ned til Rikshospitalets patologisk-anatomiske institutt, hvis diagnose lød: Lungeemfysem, bronkit (seig væske i bronkiene, visstnok aspireret), mitralinsufficiens og stenose, arteriosklerose (også i kransarteriene), utvidelse av hjernens sideventrikler og lett fortykkelse av gliavevet omkring bakhodelappen. Om luftveiene står anført: Ved opklipping av bronkiene fandtes betydelige mengder seigt slim i disse, derimot ingen fremmedlegemer, intet maveinnhold eller matrester (således heller ikke av nogen kakaoholdig næringsvæske). Lungene store, overalt luftholdige, meget emfysematøse med store, luftholdige kanter. Der kan ikke føles eller ved snitt sees knuter, infiltrater eller infarkter. Mavesekken viste sig å være mindre enn normal; nokså stor fortykket pylorus. Der fandtes altså ikke noget holdepunkt for å anta, at der var skjedd noget uheld med sondenæringen. Da imidlertid kvelning allerede var opført som dødsårsak, blev den stående i protokollen for å undgå uoverensstemmelse.

På E g overfalt en mannlig kolonipatient en medpatient på sovesalen med knytneveslag, så denne fikk en contusio bulbi med ruptura iridis og påfølgende nedsatt synsnerve. — En annen patient i D fikk gjennomboret den ene trommehinde med en fyrstikke.

På R ø n v i k rev en kvinnelig patient ut sitt høire øie med en skje. Det hele gikk lynsart for sig. Sårforløpet var reaksjonsløst.

På *D i k e m a r k* fikk en kvinnelig patient ved en uagtsomhet fra personalets side anledning til å drikke lysol med død tilfølge. Statsadvokaten fandt ikke grunn til påtale.

Sykehistorier.

På *G a u s t a d* er i et tilfelle ved siden av paralyse opført *malaria* som dødsårsak. Det gjaldt en 35-årig forretningsmann, hvis paralyse ved innkomsten i 1921 allerede hadde vart i 5 år. Sin lues hadde han antagelig i 20-årene erhvervet sig under utenlandsophold, da han etter hjemkomsten var yderst forsiktig, hadde eget spisestel og var kvinnesky. Der var positiv Wassermann i blodet, om enn ikke i sterkeste grad. Lumbalpunksjonen mislykkedes. Pupillene var ulike, uregelmessige og lysstive, men reagerte på akkommodasjon. Senerefleksene meget livlige. Sterk skjelven. Utglattet nese-lebefold. Artikulasjonen ganske god, undertiden litt medbevegelser i lebe-partiet, især ved fremmede sprog. Der var flere tilfeller av epilepsi i familien, og sykdommen hadde begyndt med et anfall av «bevidstløshet» med (påfølgende?) hujing og voldsomhet under nøytralitetsvakt (hvorunder han var meget genert av mørkefrygt han hadde fra barn av), likesom han i sykdommens videre forløp hadde gjentagne epileptiforme anfall. Han var glemsk, meget barnslig, i perlehumør, hilset visiten med en stereotyp opramsing av personalia, garderobe og smykker. Familien hadde villet sende ham til Hamburg for å få podet ham med malaria. Da der bød sig anledning hertil ved nytår 1923, idet en av Rikshospitalets medisinske avdelinger hadde et malaria-tilfelle, som efter avdelingens diagnose skulde være sikker tertiana, blev han podet 8de januar subkutant med 2 ccm. blod. Nogen tertian type var der ikke i den feber, som fulgte på innsprøitningen 7de aften efter, og ved senere mikroskopisk undersøkelse av blodet viste det sig, at det var en tropisk malaria som forelå. Et par ganger var temperaturen oppe i 40, 24de januar 40,5 (rektum). Særlig høi var alltså feberen ikke; men patienten var allikevel cyanotisk, og hadde dårlig puls, så det var hjertet som sviktet. Urinen viste spor av eggehvide, intet blod. Der blev straks ordinert kinin i stigende doser og strofantus, uten at temperaturen faldt lavere enn til omkring 39. 27de januar fikk han løse avføringer og begyndte å hikke, og hikken fortsatte størsteparten av dagen de følgende dager like til det siste. 28de januar var pulsen 106, åndedrettet Cheyne-Stokes type, og 30te januar døde han. Ved seksjonen fandtes hjertet adskillig fettbelagt, temmelig stort og slapt; muskulaturen frisk, rødbrun. Ved utspringet av kransarteriene enkelte små hvitlige litt ophøiede plaques. Lungene sterkt blodoverfyldte og ødematøse i de nedre lapper. Milten stor (530 gr.), meget bløt; snittflaten viste fullstendig utviskede tegninger. Leveren middels stor, bløt, pastøs, noget blek. Nyrene slaskete med utviskede tegninger. At infeksjonen var den hovedsagelige dødsårsak, er vel utvilsomt; men paralyser har sikkert hatt sin andel i, at patientens motstandskraft var så liten.

De to andre tilfeller, som var blitt podet, blev som følge av dette dødsfall overvåket særlig nøie, og begge slapp fra podningen uten nogen ulemper, men også uten bedring av sygdomstegnene.

I det annet tilfelle lå den luetiske smitte 13 år tilbake (1909) med «recidiv» i 1920, behandlet med kvikksølv og neosalvarsan. Etter opplysningene synes recidivet å ha bestått i et besvimelsesanfall med kramper. I september 1922 nervøst sammenbrudd med påfølgende sløvhets, måtelige storhetstanker («kunde alle sprog — eller nesten alle»). Der var ulike, lysstive pupiller, ophevede kneskjelreflekser, ustø gang, tvilsom Romberg, ingen tydelig taleforstyrrelse. Wassermann positiv i blod og spinalvæske (gullsol- og normomastiksreaksjonen viste på Ullevaal VI «paralysekurve»). Han innkom 2den desember 1922, blev podet med malaria 8de januar, fikk 1 gr. kinin om aftenen den 27de januar, fra 28de februar 1 gr. 3 ganger daglig. 2den mars er notert: «Efter i flere uker å ha vært feberfri, har han nu i 2—3 dager hatt temperaturstigning til over 38° om aftenen. Da der blev antatt et nytt malariaanfall, blev der gitt 1 gr. kinin 3 ganger daglig. Ved mikroskopisk undersøkelse av blodet (Giemsa-farve) fandtes, om enn sparsomt, de for tropisk malaria karakteristiske signettringer med mørkeblått kromatin. Blodlegemenes form ikke forandret, spesielt ikke forstørret. Der såes også pølseformige dannelser, vel 1½ ganger blodlegemenes diameter, svakt blåfarvede med mørkeblått, kornet midtparti (gameter). Senere ingen feberanfall. Han følte sig aldeles frisk og spiste med glubende appetitt, mens han før hadde klaget over ikke å tåle maten. Ellers kom der ingen forandring i tilstanden, heller ingen særlig forværrelse. Storhetstankene steg dog til «blått blod tilhørende Bourbon-slekten og Ariel-stammen og kronprins av Norge», og han hadde både tenor og bas. 2den juni hadde han et krampeanfall, og senere har han hatt mange slike. 16de februar 1924 er høire pupille mindre enn venstre, som er noget ujevn og helt uten lysrefleks, mens høire pupille reagerer svakt, men tydelig ved middels belysning. Akkommodasjonsreflekser iallfall sterkt nedsatt på begge. Ophevede kneskjelreflekser. Talen noget utydelig, især når han blir ivrig; vil gjerne deklamere vers, hvad han gjør uhyre monotont. Han har ondt for å huske veien til sitt soverum, går ofte i motsatt retning. Urolig om natten. Nogen bedring er altså ikke inntrått i de over 2 år, som er gått siden podningen.

Det tredje tilfelle, en kvinne, var blitt smittet av sin mann med lues for 8 år siden, og fikk de første tydelige sykdomstegn (følelsesavstumpning og kritikk-løshet) i januar 1922. Der utviklet sig temmelig raskt en sløvhetsstilstand, som nødvendiggjorde asylinnleggelse. Der var positiv Wassermann, talebesvær; pupillene noget små, men reagerte ved innleggelsen 28de mars 1922 både for lys og akkommodasjon, sterkt forøkedede senerereflekser, ustø gang. Der var storhetstanker og urenslighet. Hun blev podet 26de januar 1923, fikk kinin allerede 30te januar (den dag 1 gr., senere 0,5 3 ganger daglig), hadde 7de aften efter 38,4, 9de aften 38,9, kvellen efter 39,4, hvorefter temperaturen gikk ned til det normale. Nogen virkning på paralysen av en infeksjon, som blev behandlet spesifikt så raskt, var naturligvis ikke å vente, og paralysen forløp da også ganske som vanlig, inntil patienten døde 17de april 1924. Fra februar 1923 av optrådte der regelmessige mindre temperaturstigninger, som først sattes i forbindelse med malariaen, men senere, da det viste sig at andre febermidler hadde

like stor eller like liten virkning som kinin, måtte tydes som utslag av en latent tuberkulose. Ved seksjonen fandtes da også sammenvoksede lunger, subpleuralt knappenålshodestore tuberkler og litt større knuter i den ene lunge.

Selv om disse tre tilfelle av malariapodning ved paralyse ikke har vært særlig opmuntrende, beviser de ingenting, og forsøkene vil derfor ved leilighet bli gjentatt. Jeg har hatt anledning til å se fremvist de behandlede tilfelle hos Weygandt (Friedrichsberg, Hamburg) og Wagner v. Jauregg (Wien), og selv om jeg ikke så så optimistisk på resultatene som særlig den sistnevnte forsker gjorde, er det, som ellers kan gjøres for paralytikerne, så litet at man ikke har råd til å vrake en metode, som dog i enkelte, ikke så få tilfeller, iallfall synes å kunne bringe processen til stilstand. Asyltilfelle vil i almindelighet være nokkså langt komme, så full helbredelse ikke kan ventes. At podningen en sjelden gang kan forløpe dødelig som i det førstnevnte tilfelle, gjør det rådlig på forhånd å bli enig med familien om behandlingen, hvad naturligvis ikke innebærer nogen innrømmelse av, at en tutor har rett til å råde over sin myndlings liv. Paralytikerens død vil som oftest føles som en befrielse, men det utelukker ikke, at familien kan føle sig moralsk forpliktet til å rette bebreidelser mot asylet, om det helt på egen hånd har innlatt sig på en behandling, som har fremskyndet forløpet.

Nogen særlig forskjjel i forløp eller virkning mellem tertiana- og tropica-podning, bortset fra blodbilledet, var ikke set i Hamburg, hvor begge arter av infeksjonsstoff var anvendt. Feberen var kanskje noget høiere i tropica, tilbakefallene noget hyppigere. Almenbefindendet var under alle omstendigheter på langi nær så angrepet som det pleiet være ved samme sygdom i tropene. Tertiana er dog ubetinget å foretrekke i behandlingsøiemed, hvad også Wagner v. Jauregg fremholdt, som tidligere har forsøkt forskjellige feberfrembringende vacciner (tuberkulin, streptokokker, pyocyanus- og tyfusbaciller). Enkelte stammer av parasitene viste sig å være nokkså hårdføre overfor kinin, som da til å begynde med blev gitt intramuskulært eller intravenøst. Man bør på forhånd før podningen forvise sig om, at patienten ikke viser utålsomhet for kinin.

Av tertiana overførtes $\frac{1}{2}$ ccm. blod direkte fra den ene podede patient til den annen eller $\frac{1}{2}$ —1 ccm. defibrinert blod tatt fra en malariasyks armvene blev innsprøitet under huden et par timer senere på en paralytiker. Efter 6—8 feberanfall, sjelden flere, blev så gitt 1 gr. kinin daglig en ukes tid. I de følgende 3—4 uker gaves påny 1 gr. kinin tre dager av gangen med en ukes mellomrum for å forebygge tilbakefall. Podningen kan gjentas. På steder hvor der fins anopheles-myg, må man naturligvis treffe alle forsiktighetsregler for ikke å skape et malaria-rede.

Wagner v. Jauregg begynde med kinin allerede efter 4—5 feberanfall. Efterat den syke er blitt feberfri får han 0,15 neosalvarsan 2—3 ganger på en dag.

III. Personalet.

På E g er avholdt kursus for pleierelever. Samtlige deltagere, 5 pleiersker og 5 pleiere, bestod prøven og fikk fast ansettelse med engang.

På R o t v o l d blev den nye pleierskebolig tatt i bruk 1ste mars 1923. Funksjonærbolig er under innredning i bygningens kjelderetasje.

På R ø n v i k er avholdt 2 elevkurser for i alt 23 elever.

På D i k e m a r k har begge reservelæger fra 1ste juli 1923 fått lønnen forhøiet, og 1ste reservelæge har fått tittel avdelingslæge (for mannsavdelingen). Der er også ansatt en sykepleierske kyndig i stenografi. Hun forestår apoteket, passer instrumentariet, følger visiten og optar diktat og hjelper forøvrig til med lister og journalførsel.

På S a n d e r u d er den tidligere husmorstilling delt, idet der er ansatt oldfrue, mens den tidligere husmor nu har kjøkkenet. I de nyopførte avdelinger får pleierpersonalet sine egne soverum med sol, dertil felles spisestue og dagligstue og bad. For overpleier og gartner er opført en 2-mannsbolig med 3 værelser og kjøkken for hver.

På D a l e er avholdt elevkursus og uteksaminert 5 pleiersker.

På Ø s t m a r k har ordningen med «Røde kors» og «Norske kvinners sanitetsforening»s avdelinger i Trondhjem om 3 måneders tjeneste for deres elever ved asyllet synes å virke tilfredsstillende for alle parter.

Reitgjerdet asyl.

Beretning for året 1923.

Beskrivelse av asylet. Reitgjerdet asyl ligger på et platå i den åpne, veirhårde heldning mot Trondhjemsfjorden, populært kaldet «Snaustrinda». Det har dog som en verdifull arv fra sin forgjenger «Pleiestiftelsen» overtatt det vakre parkanlegg, som luner mot øst- og søndenvinden og forlener anlegget med et preg av gammel kultur. Særlig er parken omkring den gamle doktorbolig et stilfullt anlegg. Det kan dog ikke negtes at de siste års vanskjøtsel og ombygningens arbeider har satt sine spor, og det vil nokk vare en tid, før asylet får den innramning, som kan formilde inntrykket av det fengselsmessige ved stedet.

Asylet råder over et areal av 176 mål, derav ca. 30 mål optatt av asylets bygninger og parkanlegg. Eiendommen ligger øst for bygdeveien, som i en lang sving fører op fra Indherredsveien, forbi gården Brøset og videre til Moholt kirke oppe på et høideplatå. Terrenget er flatt og åpent, men gjennemsatt av dype senkninger. Der er store gårder på begge sider av veien, mest dominerende blandt dem godseier Finnes «Tungen», hvis hovedbygning ligger i et granholt med utsiktstårnet ragende op over skogkanten.

Straks ovenfor Brøset, nu pleiehjem for spedalske, fører en lang allé inn til Reitgjerdet. Nærmeste naboskap mot syd er Strinda teglverk og brukseier Lassens eiendom Angelltrøen.

Asylets hovedbygning har formen av et H, idet der er 2 fløier, som står rettvinklet på midtbygningen. Derved er opnådd at det store byggerikke fra nogen kant virker så overveldende, som om det var trukket ut i en rett linje. Den omgivende park bidrar også til å skjule noget av dens masse. Veien fortsetter videre til den gamle forstanderbolig, nu innredet for asylets forvalter og assistentlæge. En ny anlagt vei fører op til direktørboligen, som ligger delvis skjult bak en høi granplantasje. Begge disse bygninger er av tre og i 2 etasjer, direktørboligen nyopført, med fullt moderne varme- og sanitæranlegg. Tett inntil hovedbygningens bakside ligger det gamle likkapel, nu omdannet til verkstedbygning og garasje, og lengere frem en rest av Reitgjerdets uthus med stall og låve.

Fra syd fører også en kort allé inn til asylet. Like ved innkjørselen ligger en liten portnerbolig med tilhørende uthus.

Da asylet mangler egne rum for avling og besetning, er man inntil videre henvist til å benytte naboeiendommen Brøsets uthus, som forøvrig heller ikke er

i full brukbar stand. Det var oprindeligg foreslått å innkjøpe eiendommen Angelltrøen eller en del av denne med hovedbygning og tilhørende gårdsbygninger, som er fullt moderne innredet, men salgssummen var for høi.

Hovedbygningens midtfløi er 59 m. lang og 10 m. bred. Hver av fløiene er 48 m. lange. Bygningen har 2 etasjer, loft og kjelder. I begge etasjer såvel som i loft og kjelder er gjennemløpende korridorer med værelser og øvrige rum mot syd i midtbygningen og i fløiene mot øst og vest. Bygningens midtparti har mot nord et fremspring, som i kjelderens rummer kjøkkenet, i 1ste etasje funksjonærens dagligrum og i 2den etasje den store kirkesal.

I kjelderens er foruten kjøkkenet med tilhørende rum et par verksteder for skredder og skomaker, 2 store baderum for patientene, 1 på hver side, og på den ene fløi et skyllerum og tømagasin, på den annen fløi et større verkstedrum beregnet for de mere utrygge patienter. I 1ste etasje er avdelt et midtparti med direktør-, læge- og forvalterkontorer til høire for inngangen, portnerrum og 2 værelser for den kvinnelige kjøkkenbetjening (eller for en ugift assistentlæge) til venstre. I utbygningen mot syd er spise- og dagligrum for betjeningen, magasin, kassererens og overpleierens kontorer. Til begge sider fortsetter korridoren videre inn til patientenes dagligrum, B-avdelingen til høire (mot øst), C-avdelingen til venstre. I C-avdelingen er også et mottagelsesbad. I begge fløibygninger er anordningen nogenlunde symmetrisk; i fremspringet mot nord er en sikringsavdeling bestående av 4 enerum, bad, W. C. og et vaktrum, i fløienes midtparti et opvaskkjøkken på hver side og 3 store dagligrum. I den sydlige ende er til høire et stort forsamlingsværelse med vinduer til 3 sider, til venstre bolig for overpleieren.

I 2den etasje er midtpartiet over hovedinngangen optatt av vaktavdelingen, som består av et midtre vakt- og dagligrum og til hver side et soverum med plass for 7 senger. Veggene inn til patientrummene er gjennembrudt av store vinduer, forsynt med slagsikkert glass. Man kommer inn til vaktavdelingen gjennom et førrom. På den annen side av dette, i utbygningen mot nord, er den store kirkesal, som rummer ca. 200 mennesker og er utstyrt med prekestol og alter. Et orgel er igjen fra pleiestiftelsens tid. De store vinduer bak alteret er forsynt med glassmalerier, i midten en Kristusfigur, som dessværre er defekt.

I midtbygningens 2den etasje er videre 3 store soverum på hver side, hvert med plass for 8 à 9 senger.

Fløibygningen har den samme symmetriske anordning som i 1ste etasje: en sikringsavdeling på hver side, bestående av 5 enerum, dagligrum, W. C. og bad, og videre innover 4 mindre soveværelser med plass for 4 senger, et større rum for 8 og i den søndre ende en sovesal for 12 patienter.

I loftsetasjen er innredet soverum for pleierpersonalet i midtbygningen og vestre fløi. Østre fløi er optatt av et stort loftsrum med tømagasin. Der er i alt 24 rum, hvorav 3 tomannsrum og 1 for 4, således at der i alt er plass for 30 funksjonærer.

Alle vinduer i hele hovedbygningen undtagen i loftsetasjen er forsynt med

slagsikkert glass og gitter. I sikringsavdelingene er gulvene belagt med drevne planker, og dørene er av en speciel konstruksjon med egne låsemekanismer.

Alt i alt har asylet, fullt utnyttet, soveplass for 166 pasienter, fordelt på 18 enerum, 8 firemannsrum, 11 større soveværelser og 2 saler til 12 pasienter. Der vil dog neppe kunne bli tale om å utnytte dette maksimum av sengeplasser helt ut, i ethvert fall ikke uten en delvis ombygning eller utvidelse av anlegget. For det første bør der alltid ved et asyl som dette være disponible plasser; dernest bør der være et visst råderum for omflytning, og videre kan det bli nødvendig å anvende en del av de mindre rum (for 4) som enkeltrum. De 4 rum på vestre fløi er også utstyrt med særlige sikkerhetshensyn for øie og oprindelg beregnet for én i hver («storisolater»). På østre fløi kan nogen av rummene måtte tjene som eneværelser for pasienter, som av forskjellige grunner bør være alene. Dertil kommer at dagligrummene blir for små for et så stort antall pasienter, særlig gjelder dette avdelingene for de utrygge og sløve, og der vil lett bli for megen trengsel og friksjon, og endelig må man ikke se bort fra at asylet ikke råder over de nødvendige rum til beskjefligelse og adspredelse for så mange. Det har således vist sig å være uheldig, at en del av vestre fløi, hvor der er den største ansamling av pasienter, er innredet til bolig for overpleieren istedetfor å gå inn i asylets behov.

Der er 2 l u f t e g å r d e r på asylets bakside, begge med adkomst fra vestre fløi (for utrygge). De er omgitt av et 3¹/₂ m. høit fletverksgjerde, som ikke hindrer utsikten; den øvre tredjedel er innadboiet og dekket med finmasket netting. Gjerdet er innfeldt i en cementmur og lufttegårdens bund er fylt med et pukkestenslag og ovenpå dette et hårdt tilstampet lag med grus og sand. I hver av lufttegårdene er en paviljong.

En ulempe er det at begge lufttegårdene ligger mot nordsiden og derfor mangler sollys en stor del av året. Adkomsten er også temmelig tungvindt for pasienter fra østre fløi, og det har vist sig å være et meget vanskelig problem å få anlagt en tredje lufttegård (eller sports plass) for de rolige og mindre utrygge pasienter. Det er jo heller ikke annet å vente enn at der vil opstå en del vanskeligheter, når en såvidt stor bygning skal omdannes og innredes til et ganske annet formål enn den oprindelig er bestemt for. Stort set er opgaven løst tilfredsstillende, men der står meget igjen før asylet kommer i den stand, at der blir den rette trivsel over stedet.

Hvad selve b e l i g g e n h e t e n angår, byr den på mange fordeler, men også en del mangler. For asylets funksjonærer, delvis også for dets pasienter og videre for økonomien er det av betydning at det ligger såvidt nær en stor by som Trondhjem. Til sporveiens endepunkt ved Lademoen går man på ca. 3 kvarter eller kortere tid, og en annen vei, over Blusevolden, fører direkte til byens centrum på omtrent samme tid. Det må også ansees for et gode, at 2 andre asyler, Rotvold og Østmark, ligger så nær, at der kan bli anledning til samkvem funksjonærene imellem. På den annen side er byens nærhet en stadig fristelse for patientene, og terrenget vanskeliggjør orienteringen ved rønningsforsøk. Det er jo også forståelig, at et asyl for særlig vanskelige og farlige sinnssyke ikke netop er velset i en stor og folkerik bygd som Strinda.

Åpningen.

Asylet blev åpnet for drift ved en enkel tilstelning den 4de april 1923. Der var da allerede tatt imot en del patienter, i alt 13. Den første blev mottatt den 21de mars. Tilstede ved åpningen var foruten asylets personale, socialministeren, statsråd Klingenberg, ekspedisjonschef Angell, den fungerende overlæge for sinnssykevesenet, Kr. Kristensen, kontrollkomisjonens medlemmer, direktørene Widerøe og Hansteen, stortingsmann dr. Bang, ordførerne i Trondhjem og Strinda, bygningschef Haugland, byggeleder Røising, kasserer Straumann og representanter fra pressen. Man samledes i kirkesalen, hvor bygningschefen i et foredrag redegjorde for asylets forhistorie og de utførte ombygningsarbeider. Derefter blev asylet beset og efter en enkel frokost samledes man igjen i kirkesalen. Her foregikk den høitidelige overleverelse ved statsråd Klingenberg, hvorefter asylets prest, residerende kapellan Sæbø, avsluttet med en kort andagt.

Patientbelegget.

I løpet av april og mai foregikk et jevnt innrykk av patienter, således at der sist i mai var innkommet 65. Imidlertid fortsatte innretningsarbeidene, og da det viste sig, at der var en del mangler å avhjelpe, særlig i sikringsavdelingene, blev der en lengere stans i mottagelsen av patienter. Ved begynnelsen av det nye budgettår, 1ste juli 1923, var der 73 patienter. 1 var allerede utskrevet, ombyttet med en annen. Fra nu av går det igjen jevnt fremover med innleggelsene og den 31te desember 1923 var antallet av innlagte kommet op i 135. 9 var imidlertid utskrevet, så det samlede belegg ved årets slutning var 126. Av de utskrevne var 5 helbredet, 2 uhelbredet og 2 døde.

Asylet var oprindelig autorisert for 105, men allerede før åpningen var man klar over, at der kunde skaffes plass for flere, og budgettet blev derfor opgjort med et antall av 120. Senere blev asylet autorisert for 135 patienter.

Asylet er egentlig beregnet på «særlig vanskelige og farlige sinnssyke», dels kriminelle, dels sådanne som volder forstyrrelse og ufred i almindelige asyler, og som disse gjerne vil bli kvit. Det viste sig imidlertid, at der var et stort behov for asylplass også for almindelige asylpatienter, særlig fra de nordlige landsdeler, og Reitgjerdet har efterhånden måttet motta adskillige sådanne, som ikke annet steds (i Rønvik eller Rotvold) har kunnet skaffes plass. Av de 135 har 34 sin hjemstavn i de nordlige fylker. I alt har 17 fylker og 17 byer sendt patienter til Reitgjerdet.

Direkte overført fra andre asyler er 63, derav fra Dikemark 17, fra Gaustad 11, Rotvold 7, Kriminalasylet 5, Neevengaarden 5. Fra andre asyler 1—3. I alt har 16 asyler sendt patienter til Reitgjerdet.

Fra fengsel og arrest er innlagt 27, derav 8 ikke kriminelle. Flere har måttet være i fengslet forvaring i lengere tid, ofte med store omkostninger i påvente av plass. Om 1 patient blev således meddelt at han i et år hadde kostet vedkommende fattigvesen kr. 19 344,00, nesten tyve tusen kroner, i bevokt-

ningsutgifter, en annen hadde kostet samme fattigvesen henved kr. 6 000,00. Fra Opstad tvangsarbeidshus er innlagt 7 pasienter, fra sykehus 3, fra privatforpleining 8.

Av samtlige 135 har 89 tidligere vært i asyl. 46 er altså ikke tidligere asylbehandlet. Av disse 46 første gang innlagte må de 30 betegnes som almindelige asytpasienter, resten som kriminelle. Av de siste har 6 gjort sig skyldig i tyveri og innbrudd, 2 i ildspåsettelse, 2 i drap eller mordforsøk, 1 i volltekt, de øvrige i løsgjengeri, hærverk, trüdsler, underslag.

Diagnosen vil sees av den offcielle liste. Der er et forholdsvis stort antall epileptikere, ca. 10 pct., forøvrig er henved halvparten demente, de fleste av den paranoide type, hvad der forklarer deres vanskelighet eller farlighet.

Av de 89 tidligere asylbehandlede er halparten (44) å betegne som kriminelle. 17 har begått tyverier, 9 er sedelighetsforbrydere, 8 har forøvet drap eller forsøkt derpå. 6 er siktet for hærverk, 2 for ildspåsettelse. Den annen halvpart er mere eller mindre sløve asytpasienter, de fleste av disse også av den parancide type.

Alt i alt har der således i årets løp vært behandlet ca. 60 kriminelle og 75 almindelige, men tildels besværlige asytpasienter. Forøvrig har der ikke vært noget skarpt skille mellem de kriminelle og de ikke kriminelle. De ferdes om hinanden på de forskjellige avdelinger og arbeider sammen på verksteder og ute på marken. Flere av de «kriminelle» er godslige og medgjørliche pasienter, mens det motsatte kan være tilfellet med pasienter av den annen kategori. Ikke så få er intelligente og følger godt med, enkelte er sløve, og deres kriminalitet er nærmest et tilbakelagt stadium.

Totalinntrykket på Reitgjerdet er at den dypere sløvhed er mindre fremtredende her enn på andre asyler. Her er ikke så megen støi og uro og natlige forstyrrelser som annet steds, heller ikke så megen urenslighet. Til gjengjeld er den kverulerende tendens så meget sterkere, og under den daglige visit blir man hyppig brydd med interpellasjoner, klager og krav på utskrivning. Spørsmålet sinnssyk — ikke sinnssyk er ofte oppe til drøftelse, og i enkelte tilfeller kan det være vanskelig å avgjøre om sinnssykeattesten skal opretholdes. Det viser sig også, at spørsmålet har fremkalt dissens før asylinnleggelsen. I alt har 36 vært underkastet psykiatrisk observasjon, derav 18 på asyl. Om 11 foreligger motstridende erklæringer. 1 er således observert 5 ganger og 2 ganger erklært ikke sinnssyk. 4 er etter omhyggelig psykiatrisk observasjon erklært ikke sinnssyk og kort tid efter innlagt i asyl efter almindelig lægeerklæring. Om 18 er avgitt farlighetserklæring. Motivene til denne erklæring har vært forskjellige. En del av de med farlighetserklæring utstyrte pasienter hører således til asylets fredeligste og mest betrodde pasienter, mens andre, for hvem der ikke er avgitt nogen sådan, både før og under asylopholdet kan ha begått vollshandlinger. I det hele tatt synes der å herske megen uvishet blandt kollegene om, når det er påkrevet eller tjenlig å utstede farlighetserklæring. For behandlingen i Reitgjerdet asyl har en sådan erklæring mindre betydning; dens hensikt og berettigelse må være ved en eventuell utskrivning, først som et

«cave»!, dernest som en betryggelse, idet en sådan erklæring forutsetter politiopsikt. Imidlertid har det vist sig, at en sådan politiopsikt er overordentlig vanskelig å få iverksatt. Der står skrek av en farlighetserklæring; politiet vegrer sig i det lengste ved å overta tilsynet, og forpleieren ennå mere, som rimelig kan være, når de ikke har nogen kjendskap til vedkommende patient. Derfor bør farlighetserklæringer ikke avgis uten tvingende grunn. På den annen side er en farlighetserklæring først avgitt, bør den heller ikke opheves uten etter en tilstrekkelig lang prøvetid. Og da en sådan prøve ikke kan ha den fornødne effekt under rolige asylforhold, må der ikke gjøres for mange vanskeligheter, når asylet og overlægen for sinnssykevesenet finner, at en patient med farlighets-erklæring bør prøves under friere forhold.

For en ikke ringe del av patientene, særlig de kriminelle gjelder det, at de hovedsakelig er farlig eller brydsomme under alkoholpåvirkning. Den største betenkelighet ved utskrivning av sådanne er derfor, at de under innflytelse av alkohol kan få tilbakefall.

Av journalene sees, at ikke mindre enn 51 patienter er betegnet som mere eller mindre drikkfeldige, henvend halvparten av disse som meget drikkfeldige. 36 av de drikkfeldige tilhører kriminalpatientenes gruppe.

Av årsaksmomenter forøvrig er særlig nevnt arv og slett miljø.

Sinnssygdом er nevnt som belastende moment i 31 tilfeller, som direkte arvelig belastning i 21, herav i 8 tilfeller for kriminalpatientenes vedkommende. Oplysninger mangler i 50 tilfeller. Teller man sammen alle opregnede sinnssygdомstilfeller, viser det sig, at der er en stor overvekt for de almindelige asylpatienters vedkommende, over det dobbelte; derimot er åndssvakhet notert hyppigere blandt kriminalpatientenes pårørende. Likeså er drikkfeldighet i familien langt hyppigere på kriminalpatientenes side. Mest er det faren, som har vært drikkfeldig, i et par tilfeller begge foreldre, dernest brødre og besteforeldre. Forbrytelser i familien er utelukkende notert på kriminalpatientenes side.

Født utenfor egteskap er 12, samtlige — på en nær — kriminalpatienter.

Endelig kan noteres Amerikaophold for 15 patienters vedkommende.

Behandlingen har vært ledet etter de almindelige asylprinsipper med sengeleie, bad og beroligende midler for de vanskelige patienter og arbeidsterapi i den utstrekning som forholdene har tillatt det.

Man skulde på forhånd ha ventet at det måtte falle vanskelig å anbringe alle de urolige og brydsomme patienter, som blev sendt til Reitgjerdet fra andre asyler, idet en stor del av disse hadde vært isolert i lengere tid. Det viste sig imidlertid, at de fleste av dem fallt til ro i de nye omgivelser — en bekreftelse på den gamle erfaring om forandring av opholdssted.

Sengeleie blev til en begyndelse anvendt i stor utstrekning, men procenten er efterhånden gått betydelig ned, likeså antallet av isolerte.

Sundhetstilstanden har gjennomgående vært god. Der har forekommet en del tilfeller av influensa, av og til kortvarige diarrhoer, enkelte pyogene

infeksjoner, og en del har fra innleggelsen av lidt av tuberkulose. Disse er såvidt mulig holdt isolerte fra de andre patienter, de fleste anbragt på et eget sykerum.

Vektkurvene har gjennomgående vist en sterkt økende tendens, og appetitten har tildels voldt bekymringer for økonomien. Det kan noteres i samme forbindelse, at mange av patientene er stri i sine fordringer og snare til å si fra, såvel med hensyn til mat som med klær og andre fornødenheter.

Arbeidsvirkosomheten har vist sig å være et vanskelig problem efter hvert som belegget har øket.

Asylets jordvei, ca. 150 mål, der tidligere har vært drevet av Rotvold asyl, har i det forløpne år vært overtatt av Reitgjerdet. Her har dessuten vært adskillig arbeide med planering, istandsettelse av veiene og anlegg av gartneri. Utover sommeren og høsten har ca. 20—25 vært beskjeftiget med utearbeide, fordelt på 2 eller 3 arbeidslag med 1 eller 2 pleiere i hvert lag. Innendørs har det vært adskillig å gjøre med malerarbeide. Det vesentligste av det til asylet innkjøpte inventar var umalt, og det ga i de første måneder en del patienter en velkommen beskjeftigelse. I avdelingen for urolige er det husgjerning, vask og rengjøring, som har beskjeftiget en del patienter. Mot slutten av året blev der satt i gang arbeider med børstebinding, garnbinding og veving.

Ved årets utgang var 45—50 patienter daglig beskjeftiget innen- og utendørs.

Forsøk på rømning har forekommet et par ganger, men rømlingene blev straks innhentet av asylets folk.

Gudstjeneste holdes som regel hver annen søndag; patientene tar gjerne del i kirkegangen og følger godt med. Et par ganger har asylet hatt besøk av sangkor og emisærer.

Julen blev feiret som vanlig ved asyler; en av dagene var der en festlig tilstelning med kinematografforestilling, musikk, dans og ekstrabeverntning, og patientene tok livlig del i festen.

Personalet: Ved asylets åpning var tiltrått følgende funksjonærer: Direktør, assistentlæge, forvalter, kasserer, overpleier og 13 pleiere, maskinist, fyrbøter, portner og det midlertidige kjøkkenpersonale. Efterhånden er pleierantallet øket, ved årets utgang til 25. Flere av funksjonærene har dobbeltstillinger: Direktøren er således bestyrer av Kriminalasylet i Trondhjem og må daglig tilse dette asyl; assistentlægen er tilsynslæge ved det nærliggende Brøset pleiehjem for spedalske; forvalteren er tillike gårdsbestyrer, kassereren kontor-assistent. Overpleieren er tøiforvalter og har overlatt det daglige arbeide med sortering og opbevaring av tøiet til en pleier, hvis hovedsakelige arbeide dette er. Asylet har ikke noget eget vaskeri, men sender alt vasketøi til Rotvold asyl; en del av tøiet blir dog først avskyllet.

Det var fra først av meningen, at der ved Reitgjerdet asyl kun skulde være mannlig betiening, således også i kjøkkenet. Budgettet var derfor satt op med 1 mannlig kjøkkenchef og 2 kjøkkengutter. Der meldte sig imidlertid

ingen habile mannlige ansøkere, og stillingen blev derfor besatt med en av de kvinnelige ansøkere, tidligere husholderske ved Valen asyl; samtidig blev der på budgettet plass til en kvinnelig medhjelp. Man har ikke merket nogen særlige ulemper ved denne ordning.

For å sikre asylet et godt pleierpersonale blir der som regel ikke ansatt nogen i fast pleierstilling før efter en prøvetid og efter gjennomgåelse av elevkursus. Det første kursus begynde høsten 1923 med 2 ukentlige forelesninger.

K. Andresen.

Række VII.

Trykt 1924 (forts. suite):

- Nr. 141. Veterinærvesenet og kjøttkontrollen 1922. (*Le service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
- 142. Dødelighetstabeller for det norske folk 1911/12—1920/21. (*Tables de mortalité selon les expériences 1911/12—1920/21.*)
- 143. Sinnssykeasylenes virksomhet 1921. (*Hospices d'aliénés.*)
- 144. Folketellingen i Norge 1 desember 1920. VIII. Boligstatistikk. — Bygder. (*Recensement du 1er décembre 1920. VIII. Statistique d'habitation. — Districts ruraux.*)
- 145. Megling og voldgift. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1923. (*Entremise publique et arbitrage. Conventions collectives et conflits du travail en 1923.*)
- 146. Norges bergverksdrift 1923. (*Mines et usines.*)
- 147. Private aktiebanker 1923. (*Banques privées par actions.*)
- 148. Norges handel 1923. (*Commerce.*)
- 149. Norges sparebanker 1923. (*Caisses d'épargne.*)
- 150. Skolevesenets tilstand 1921. (*Instruction publique.*)

Trykt 1925:

- 151. Folkemengdens bevegelse 1916—1920. II. Sammendrag. (*Mouvement de la population pendant les années 1916 à 1920. II. Résumé.*)
- 152. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1921. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 153. Landbruksareal og husdyrhold 1924. Representativ telling. (*Superficies agricoles et élevage du bétail de l'année 1924. Recensement représentatif.*)
- 154. Folketellingen i Norge 1 desember 1920. XII. Byggeskikker på den norske landsbygd. (*Recensement du 1er décembre 1920. XII. Types des petits bâtiments à la campagne en Norvège.*)
- 155. Lønninger 1924. (*Gages et salaires.*)
- 156. Sinnssykeasylenes virksomhet 1922. (*Hospices d'aliénés.*)
- 157. Sjømannsforsikringen 1922. Fiskerforsikringen 1922. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 158. Folkemengdens bevegelse 1922. (*Mouvement de la population.*)
- 159. Norges jernbaner 1923/24. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 160. Kriminalstatistikk og Kriminell Rettspleie 1921 og 1922. (*Criminalité et Justice criminelle.*)
- 161. Folketellingen i Norge 1 desember 1920. XIII. Oversikt over livsatillingsstatistikken og tellingens utførelse. (*Recensement du 1er décembre 1920. XIII. Aperçu de la statistique des professions et l'organisation du recensement.*)
- 162. Sinnssykeasylenes virksomhet 1923. (*Hospices d'aliénés.*)

Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:

- Statistisk** Årbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 43de årgang 1923.
Kristiania 1924. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- Statistiske** Meddelelser. Senest utkommet: 42de bind 1924. Kristiania 1924.
(*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)
- Månedsopgaver** over vareomsætningen med utlandet 1924. Tolvte bind. Oslo 1925.
(*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1924. Douzième année.*)
- Fortegnelse** over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31 desember 1920. Kristiania
1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)
- Statistiske** Oversigter 1914. Kristiania 1914. (*Résumé rétrospectif 1914.*)

Samtlige verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av «Norges handel», årgangene 1911, 1912, 1913, 1915 og 1921, er Byråets beholdning meget knapp, hvorfor man vilde være takknemlig for å få overlatt eksemplarer av disse årganger.

28 april 1925.